

การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
เรื่อง พระสุวรรณสาม กลุ่มสังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ของ
พระบัญชา เอ็นมาก

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มิถุนายน 2553
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
เรื่องพระสุวรรณสาม กลุ่มสังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ของ
พระบัญชา เอ็นมาก

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มิถุนายน 2553
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบการศึกษาชั้นคว่ำอิสระ ได้พิจารณาการศึกษาชั้นคว่ำอิสระ
ของพระบัญชา เอ็นมาก แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบการศึกษาชั้นคว่ำอิสระ

(อาจารย์ ดร.ทองศักดิ์ กูสีอ่อน)

ประธานกรรมการ

(อาจารย์บัณฑิตศึกษาประจำคณะ)

(ผศ.สุภรณ์ ลิ้มอารีย์)

กรรมการ

(อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาชั้นคว่ำอิสระ)

(รศ.พนม ลิ้มอารีย์)

กรรมการ

(อาจารย์บัณฑิตศึกษาภายนอกภาควิชา)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

(รศ.ดร.ประวิต เอราวรรณ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รศ.ดร.ไพฑูรย์ สุขศรีงาม)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 10 เดือน ๕ พ.ศ. 2553

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พระสุวรรณสาม กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ผู้ศึกษาค้นคว้า	พระบัญชา เอ็นมาก
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ้มอารีย์
ปริญญา	กศ.ม. สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2553

บทคัดย่อ

การศึกษามุ่งหวังให้คนมีความรู้ความสามารถที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆ สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีหลากหลายรูปแบบควรเลือกแบบที่เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียนจึงมีความสำคัญต่อการศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุวรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุวรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุวรรณสาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบุญเจริญวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปจำนวน 7 แผน บทเรียนสำเร็จรูปจำนวน 7 เล่ม แบบทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ค่าความยาก (P) ระหว่าง .47 ถึง .80 และค่าอำนาจจำแนก (B) ตั้งแต่ .21 ถึง .76 ค่าความเชื่อมั่น 0.78 แบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อ มีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 0.44 ถึง 0.80 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .75 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องพระสุวรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีประสิทธิภาพ 90.14/85.00

2. ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุวรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.7563

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องพระสุวรรณสาม โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามากดังนี้ ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านรูปแบบของบทเรียนสำเร็จรูป

โดยสรุป แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุวรรณสาม ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพเหมาะสม ดังนั้นจึงสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้ดี

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	8
	การจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	16
	แผนการจัดการเรียนรู้	17
	บทเรียนสำเร็จรูป	25
	การหาประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผล	32
	ดัชนีประสิทธิผล	35
	ความพึงพอใจ	36
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
	งานวิจัยในประเทศ	41
	งานวิจัยต่างประเทศ	44
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	47
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	47
	วิธีสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	48

ขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้า	58
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	60
 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	 65
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องพระสุพรรณสาม	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป	
ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80	66
ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนสำเร็จรูป	
เรื่องพระสุพรรณสามกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	69
ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องพระสุพรรณสาม กลุ่มสาระสังคมศึกษา	
ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	70
 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	 72
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	72
สรุปผล	72
อภิปรายผล	73
ข้อเสนอแนะ	75
 บรรณานุกรม	 77

ภาคผนวก	83
ภาคผนวก ก ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	84
ภาคผนวก ข ตัวอย่างบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องพระสุวรรณสาม	87
ภาคผนวก ค แบบประเมินแผนการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูปคะแนนเฉลี่ย	
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป	
ค่าเฉลี่ยผลการประเมินคุณภาพ และความเหมาะสมของแผนการเรียนรู้	101
ภาคผนวก ง แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่าอำนาจจำแนก (B)	
และค่าความเชื่อมั่น (r_{cc}) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อสอบ	
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	118
ภาคผนวก จ แบบวัดความพึงพอใจ และคุณภาพของแบบวัดความพึงพอใจ	
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IC) ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})	
และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α)	125
ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า	133

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ ความคิดรวบยอด ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเรื่อง พระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	49
2	เรื่องและจำนวนเวลาที่ใช้ในการสอน	53
3	วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ต้องการวัดและจำนวนข้อสอบ เรื่องพระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	55
4	วันที่ เวลา รายการ และคาบในการทดลอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	59
5	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของคะแนนจาก การทำแบบทดสอบย่อย (E_1) โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป	66
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของแผนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป	68
7	ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องพระสุพรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	69
8	ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม เรื่องพระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป	69
9	ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องพระสุพรรณสาม	70
10	แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแผนการเรียนรู้และ บทเรียนสำเร็จรูป แผนที่ 1 เรื่องพระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	104
11	แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแผนการเรียนรู้และ บทเรียนสำเร็จรูป แผนที่ 2 เรื่องพระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	106

12	แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแผนการเรียนรู้และ บทเรียนสำเร็จรูป แผนที่ 3 เรื่องพระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	108
13	แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแผนการเรียนรู้และ บทเรียนสำเร็จรูป แผนที่ 4 เรื่องพระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	110
14	แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแผนการเรียนรู้และ บทเรียนสำเร็จรูป แผนที่ 5 เรื่องพระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	112
15	แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแผนการเรียนรู้และ บทเรียนสำเร็จรูป แผนที่ 6 เรื่องพระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	114
16	แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแผนการเรียนรู้และ บทเรียนสำเร็จรูป แผนที่ 7 เรื่องพระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	116
17	ค่าเฉลี่ยผลการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของแผนการเรียนรู้	117
18	ค่าอำนาจจำแนก (B) และค่าความเชื่อมั่น (r_{cc}) ของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	123
19	ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง (IOC) ที่เข้าเกณฑ์	124
20	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IC) ของแบบวัดความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญ	130
21	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α)	132

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 บทเรียนแบบเส้นตรง	28
2 บทเรียนแบบแยกกิ่งหรือสาขา	29
3 บทเรียนแบบผสม	29
4 ขั้นตอนในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป	31
5 การใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจ	39
6 ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ	40

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องพระสุวรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอนในการศึกษาค้นคว้า และสรุปผลดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุวรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุวรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุวรรณสาม

สรุปผล

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องพระสุวรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 90.14/85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องพระสุวรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.7563

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจในการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามากดังนี้ ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านรูปแบบของบทเรียนสำเร็จรูปและมีความพึงพอใจเป็นรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

ผลการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องพระสุวรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประเด็นค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องพระสุวรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 90.14/85.00 หมายความว่า นักเรียนได้คะแนนระหว่างเรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้ง 6 แผนคิดเป็นร้อยละ 90.14 และได้คะแนนจากการทดสอบหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 85.00 แสดงว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องพระสุวรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก บทเรียนสำเร็จรูปมีรูปภาพที่สวยงาม ภาษาที่ใช้เหมาะสม การดำเนินเรื่องชัดเจน จึงเป็นที่สนใจของผู้เรียน และผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน ถูกต้องตามหลักการ ทฤษฎีในการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยได้ศึกษาวิเคราะห์ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทาง บทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้นเป็นการนำเสนอความรู้ในลักษณะที่เป็นรูปเล่มสมบูรณ์ โดยกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยสาระการเรียนรู้ของบทเรียนจะจัดเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก (ธีระชัย ปุณณโชติ, 2537 : 11-12) ทำให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามความสามารถของแต่ละบุคคลนักเรียนได้รับผลย้อนกลับทันที ถ้าตอบถูกนักเรียนก็จะได้รับการเสริมแรงทันทีแต่ถ้านักเรียนตอบผิดนักเรียนก็จะแก้ไขความไม่เข้าใจทันทีทันใด โดยกลับไปศึกษาจากกรอบที่ผ่านมาผลจากการให้นักเรียนได้มีการตอบสนองต่อบทเรียน โดยการใช้คำถาม และทราบผลย้อนกลับทันทีเป็นหลักการโดยตรงของบทเรียนสำเร็จรูป เพราะต้องให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมพร้อมทั้งให้นักเรียนได้ประเมินผลการเรียนของตนเองได้ทันที บทเรียนสำเร็จรูปได้สร้างขึ้นตามหลักจิตวิทยาของนักจิตวิทยาหลายท่าน อาทิ สกินเนอร์ (Skinner) ที่ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับบทเรียนสำเร็จรูปไว้ว่า นักเรียนจะเกิดกำลังใจ ต้องการเรียนต่อไปเมื่อได้รับการเสริมแรง

ตามขั้นตอนที่เหมาะสม และเมื่อนักเรียนได้แสดงอาการตอบสนองออกมา และเห็นว่าอาการตอบสนองที่แสดงออกมานั้นถูกต้อง ก็จะเสริมแรงได้ดีกว่าการได้รับรางวัลอื่นใด บทเรียนสำเร็จรูปจึงเป็นการนำผลการเรียนรู้มาเป็นการเสริมแรง โดยในคำถามแต่ละกรอบหรือแต่ละตอนจะมีคำเฉลยไว้ให้ เพื่อนักเรียนจะได้ทราบคำตอบของตนว่าถูกหรือผิด และการเสริมแรงจะต้องกระทำทันทีทันใด นอกจากนี้ยังได้นำทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (Thondike) มาใช้ในหลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป คือ กฎแห่งผล กฎแห่งการฝึกหัด และกฎแห่งความพร้อมอย่างละเอียด จากนั้นได้สร้าง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ และผ่านกระบวนการตรวจสอบประเมินของผู้เชี่ยวชาญ พร้อมทั้งทดลองเพื่อนหาคุณภาพก่อนจะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติกาญจน์ แยกโลกสูง (2547 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง ราชศัพท์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่2 โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ผลการวิจัยพบว่า มีประสิทธิภาพ 82.40/90.53 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นวลจันทร์ วิเศษ (2546 : บทคัดย่อ) พบว่าบทเรียนสำเร็จรูปการดูประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่องการประหยัด ชั้นประถมศึกษาปีที่4 มีประสิทธิภาพ 88.20/88.12 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 85/85 สอดคล้องกับผลงานของ อาภาภรณ์ อินเสมียน (2545 : บทคัดย่อ) พบว่าบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเรื่อง อริยสัจ4 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 87.66/89.40 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 85/85 สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชกร ประสิทธิ์เตสัง (2546 : บทคัดย่อ) พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรสาธารณะรัฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 มีประสิทธิภาพ 86.72/81.01 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องพระสุวรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7563 คิดเป็นร้อยละ 75.63 แสดงว่านักเรียนมีความรู้จากการเรียนมากขึ้น มีความก้าวหน้าและพัฒนาการทางการเรียน ซึ่งทำให้ประสบความสำเร็จทางการเรียนจากการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจมีความสนุกสนาน ได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงด้วยตนเอง มีการชมเชยผู้เรียนที่ค้นหาคำตอบได้และทำคะแนนได้สูงสุด เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้มากขึ้น จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัชกร ประสิทธิ์เตสัง (2546 : 102) พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากร สาธารณะรัฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 มีประสิทธิผลเท่ากับ 0.8670 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นวลจันทร์ วิเศษ (2546 : 86) พบว่าบทเรียนสำเร็จรูป

การวัดประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่องการประหยัด มีประสิทธิผลเท่ากับ 0.8820 และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุตติกาญจน์ แยกโคกสูง (2547 : 87) พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ภาษาไทยเรื่อง ราชศัพท์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป มีประสิทธิผลเท่ากับ 0.8240

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องพระสุพรรณสาม โดยรวมและเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากบทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีความเหมาะสมกับผู้เรียนและมีขั้นตอน ที่สมบูรณ์คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถของผู้เรียน มีการเสริมแรง และ นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรงจึงทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของชุตติกาญจน์ แยกโคกสูง (2547 : 88) พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้อง กับผลงานวิจัยของ รัชกร ประสิทธิ์เตสัง (2546 : 103) พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน ด้วยบทเรียนสำเร็จรูปอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ นวลจันทร์ วิเศษ (2546 : 86) ที่ได้พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปการวัดประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่องการประหยัด กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ใน ระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉวีวดี พัดภักดิ์ (2544 : 102) พบว่านักเรียน มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ สำหรับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องพระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บทเรียน สำเร็จรูปมีดังนี้

1.1 การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปให้ได้ผลดีนั้น ผู้เรียนต้องมีพื้นฐานทางด้านภาษา เป็นอย่างดี คือมีทักษะในด้านการอ่าน การเขียนเป็นต้น

1.2 การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปให้ได้ผลดีนั้น ครูผู้สอนควรชี้แจงการทำกิจกรรม ในบทเรียนให้ชัดเจน เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 ครูผู้สอนต้องศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียน สำเร็จรูป ให้เข้าใจอย่างชัดเจนก่อนนำไปใช้ เพื่อให้การจัดกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ครูควรเข้าไปให้คำปรึกษา และกระตุ้นสำหรับนักเรียนที่ทำงานช้า เพื่อให้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด

1.5 ครูควรนำหลักจิตวิทยาการเรียนการสอนมาใช้ให้มาก เพื่อจะได้เข้าใจนักเรียน มีความเป็นกันเอง ไม่เคร่งครัด จะทำให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข

1.6 ครูควรมีการปรับปรุงพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป อยู่เสมอ เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน สภาพแวดล้อมและบริบทอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

1.7 การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปให้มีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด ครูผู้สอนควรเน้น ย้ำผู้เรียนเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม คือความซื่อสัตย์ ความอดทน และความมีระเบียบวินัย ในการศึกษาบทเรียนด้วยตนเอง

1.8 ครูผู้สอนควรเตรียมกระดาษให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นให้มากที่สุดเพราะ ปัจจุบันนักเรียนกล้าคิดกล้าแสดงออกจึงควรส่งเสริมเพื่อเป็นการฝึกทักษะในการคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และสามารถนำไปใช้ในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และบทเรียนสำเร็จรูป ไปทดลองหา ประสิทธิภาพกับนักเรียนหลายๆ โรงเรียนเพื่อจะได้ข้อสรุปผลการศึกษาค้นคว้ากว้างขวางมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ในระดับชั้นต่างๆ และเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เพื่อฝึกให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการคิด และการอ่านอย่างต่อเนื่อง

2.3 ควรมีการศึกษาคงทนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง พระสุวรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ บทเรียนสำเร็จรูป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ให้ถูกต้องตลอดจนการสื่อความหมายของข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

E.I. แทน ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

N แทน จำนวนนักเรียน

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องพระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องพระสุพรรณสาม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้
บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องพระสุวรรณสาม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระ
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องพระสุวรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บทเรียน
สำเร็จรูปที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปสอนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 30 คน ระยะเวลา 12 ชั่วโมง ก่อนสอนได้มีการทดสอบก่อนเรียน ระหว่างสอนก็เก็บ
คะแนนจากการประเมินพฤติกรรมของนักเรียน การประเมินใบงาน การทดสอบย่อยและหลังสอน
เสร็จได้ทดสอบหลังเรียนซึ่งปรากฏผลดังตาราง 7-8

ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของคะแนนจากการทำแบบทดสอบ
ย่อย (E_1) โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

เลข ที่	ทดสอบ ก่อนเรียน	คะแนนจากการทำแบบทดสอบย่อยระหว่างเรียน / กิจกรรม แผนละ 20 คะแนน							รวม 140 คะแนน	ทดสอบ หลังเรียน
		แผนที่ 1	แผนที่ 2	แผนที่ 3	แผนที่ 4	แผนที่ 5	แผนที่ 6	แผนที่ 7		
	30	เล่มที่ 1	เล่มที่ 2	เล่มที่ 3	เล่มที่ 4	เล่มที่ 5	เล่มที่ 6	เล่มที่ 7	30	
1	9	13	18	16	19	18	18	18	120	27
2	11	15	19	17	19	21	19	19	129	26
3	8	15	20	19	21	19	18	19	131	27
4	11	15	18	18	19	19	19	18	126	27
5	12	15	18	20	19	20	18	20	130	29
6	10	15	17	18	19	19	17	19	124	26
7	16	15	21	20	20	19	19	19	133	25
8	8	16	19	20	18	20	19	17	129	26
9	9	14	18	17	20	18	19	19	125	26
10	13	15	19	18	18	18	18	19	125	26

ตาราง 5 (ต่อ)

เลข ที่	ทดสอบ ก่อนเรียน	คะแนนจากการทำแบบทดสอบย่อยและกิจกรรม แผนละ 20 คะแนน							รวม 140 คะแนน	ทดสอบ หลังเรียน 30
		แผนที่ 1	แผนที่ 2	แผนที่ 3	แผนที่ 4	แผนที่ 5	แผนที่ 6	แผนที่ 7		
	30	เล่มที่ 1	เล่มที่ 2	เล่มที่ 3	เล่มที่ 4	เล่มที่ 5	เล่มที่ 6	เล่มที่ 7		
11	11	15	17	18	16	18	19	16	119	25
12	8	15	19	19	20	19	18	17	127	24
13	13	13	20	19	18	19	17	19	125	23
14	10	14	18	19	18	18	18	18	123	24
15	9	16	17	17	18	20	20	20	128	29
16	13	14	18	17	17	19	18	18	121	23
17	14	16	19	18	18	19	20	20	130	22
18	20	15	20	19	18	17	20	20	129	28
19	11	13	19	20	19	19	18	17	125	22
20	14	14	19	18	18	19	18	18	124	28
21	9	15	18	18	18	19	18	19	125	27
22	11	15	19	18	18	19	19	19	127	27
23	10	13	18	18	18	20	19	17	123	25
24	11	15	18	18	19	20	19	17	126	26
25	12	16	19	20	16	19	21	18	129	19
26	13	17	20	20	19	19	19	19	133	27
27	11	16	19	18	19	20	19	20	131	22
28	14	14	16	16	17	18	19	18	118	25
29	14	15	17	17	19	20	20	18	126	28
30	11	15	19	20	16	20	17	18	125	26
$\bar{X}$	11.53	14.80	18.53	18.33	18.37	19.07	18.67	18.43	126.20	25.50
S.D.	1.64	1.08	0.80	0.72	0.93	0.84	0.91	0.67	0.85	1.17
ร้อยละ	38.43	74.00	92.67	91.67	91.83	95.33	93.33	92.17	90.14	85.00

จากตาราง 5 พบว่า นักเรียนจำนวน 30 คนได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบย่อย หลังเรียนและกิจกรรมทั้ง 7 แผน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดร้อยละ 95.35 ค่าเฉลี่ยต่ำสุดร้อยละ 74.00 และค่าเฉลี่ยรวมทุกแผนคิดเป็น ร้อยละ 90.14

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของแผนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

คะแนนทดสอบหลังเรียน	จำนวนนักเรียน	คะแนนรวม
29	2	58
28	3	84
27	6	162
26	7	182
25	4	100
24	2	48
23	2	46
22	3	66
21	0	0
20	0	0
19	1	19
รวม	30	765
คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)		25.50
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)		1.17
ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย		85.00
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)		85.00

จากตาราง 6 พบว่า คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 25.50 คิดเป็นร้อยละ 85.00 แสดงว่า ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 85.00

ตาราง 7 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป
เรื่องพระสุพรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ประสิทธิภาพ	คะแนนเต็ม	$(\bar{X})$	(S.D.)	ร้อยละของ คะแนนเต็ม
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	140	126.20	0.85	90.14
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	30	25.50	1.17	85.00
ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (E_1/ E_2) เท่ากับ 90.14/85.00				

จากตาราง 7 พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 90.14 และ
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 85.00 ดังนั้น แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียน
สำเร็จรูป จึงมีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.14/85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องพระสุพรรณสาม
กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดย
ใช้บทเรียนสำเร็จรูป จากคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนซึ่ง
ปรากฏดังตาราง

ตาราง 8 ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม เรื่องพระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

จำนวนนักเรียน	ผลรวมคะแนน		ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I)
	ทดสอบก่อนเรียน	ทดสอบหลังเรียน	
30	346	765	0.7563

จากตาราง 8 พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระ
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องพระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บทเรียน
สำเร็จรูป มีค่าเท่ากับ 0.7563

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้
บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องพระสุวรรณสาม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังจากทำการทดลองเสร็จ

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วย
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป แล้วตรวจให้คะแนนเพื่อหาค่าเฉลี่ย และ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังตาราง

ตาราง 9 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องพระสุวรรณสาม

ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหา			
1. น่าสนใจและชอบ	3.33	1.01	ปานกลาง
2. ไม่ยากเกินไป	3.86	0.88	มาก
3. เกี่ยวข้องและเห็นในชีวิตประจำวัน	3.90	0.87	มาก
4. เหมาะสมกับเวลา	3.93	0.77	มาก
5. เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน	3.63	0.95	มาก
รวม	3.73	0.89	มาก
ด้านการจัดการเรียนการสอน			
6. ได้รับความสนใจของผู้เรียน	3.50	0.99	ปานกลาง
7. สอดคล้องกับเนื้อหาและเวลา	3.43	0.84	มาก
8. กิจกรรมเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก	3.73	0.96	มาก
9. ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.57	0.96	มาก
10. มีความอยากเรียนพุทธศาสนามากขึ้น	3.80	1.01	มาก
รวม	3.61	0.95	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
ด้านรูปแบบของแบบฝึกทักษะ			
11. น่าสนใจ สวยงาม	3.77	0.99	มาก
12. ภาพประกอบชัดเจน เข้าใจง่าย	3.60	1.05	มาก
13. สอดคล้องกับเนื้อหาและเวลา	3.57	0.80	มาก
14. เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	3.57	1.09	มาก
15. รู้สึกสนุกกับการเรียน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป	3.40	0.92	ปานกลาง
รวม	3.58	0.97	มาก
ด้านการวัดผลประเมินผล			
16. รูปแบบของข้อสอบเหมาะสมกับวัยของนักเรียน	3.83	0.93	มาก
17. บทเรียนสำเร็จรูปสอดคล้องกับเนื้อหาและ จุดประสงค์	3.57	1.05	มาก
	3.80	0.98	มาก
18. บทเรียนสำเร็จรูปเหมาะกับเวลา	4.13	0.76	มาก
19. บทเรียนสำเร็จรูปเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก	3.96	1.03	มาก
20. เครื่องมือวัดผลประเมินผลชัดเจนและมี ประสิทธิภาพ			
รวม	3.85	0.95	มาก
โดยรวม	3.69	5.11	มาก

จากตาราง 9 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องพระสุวรรณสาม โดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามากดังนี้ ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านรูปแบบของบทเรียนสำเร็จรูป และมีความพึงพอใจเป็นรายข้อ 18 ข้อ อยู่ในระดับมาก อยู่ในระดับปานกลางอีก 2 ข้อ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. ขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้า
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

1.1 ประชากรในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบุญเจริญวิทยาและโรงเรียนปางแกประชานุกูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 60 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบุญเจริญวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2551 จำนวน 30 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า มี 4 ชนิด ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง พระสุวรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 7 แผน

2. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุวรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 7 เล่ม
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พระสุวรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
4. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หลังจากเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ

วิธีสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดขั้นตอนวิธีการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

1. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้
 - 1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กรมวิชาการ, 2546 ก : 1-3) เกี่ยวกับหลักสูตร จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ศึกษาสาระและมาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (กรมวิชาการ, 2545 ก : 1-46) แนวทางการวัดและประเมินผล การเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กรมวิชาการ, 2545 ข : 1-49)
 - 1.2 ศึกษาเนื้อหาสาระ เรื่อง พระสุวรรณสาม โดยการนำคำอธิบาย เรื่อง พระสุวรรณสาม มาวิเคราะห์จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม
 - 1.3 ศึกษาเทคนิควิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้จากคู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (กรมวิชาการ, 2546 ก : 1-49)
 - 1.4 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เรื่อง พระสุวรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 (ต่อ)

แผนที่	สาระการเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	เวลา / ชม.
3	กำเนิดพระสุวรรณสาม	ทูลและปาริไศยาเพื่อพรต่ออยู่ในป่า พระอินทร์บนสวรรค์คิดช่วยเหลือคนทั้งสอง จึงจำแลงกายไปหาทูลปาริไศยาแนะนำวิธีมีบุตรได้โดยไม่ต้องยุ่งเกี่ยวกับทางกามารมณ์ เมื่อถึงวาระที่ ภรรยาของท่านมีระดู ท่านจึงเอามือท่านลูบท้องของนาง 3 ครั้ง แล้วนางก็จะตั้งครรภ์ได้ ทูลทำตามเช่นนั้น ในไม่ช้าปาริไศยาก็ตั้งครรภ์ แลคลอดบุตรชายผิวพรรณงามดังทอง จึงขนานนามว่า สุวรรณสาม ซึ่งเป็นเด็กที่มีจิตใจอ่อนโยนอาทร มีความประพฤติดีงามเหมือนบิดามารดา	1.นักเรียนสามารถสรุปการกำเนิดพระสุวรรณสามและอธิบายหลักคุณธรรมของพระสุวรรณสามได้	2
4.	สุวรรณสามต้องศรพระเจ้าปิลัยกษราช	พระสุวรรณสามต้องศรพระเจ้าปิลัยกษราช เพราะว่าพระองค์ทรงเข้าพระทัยว่า คนผู้นี้เป็นคนหรือเทพยาแห่งป่าหิมวันต์หรือว่าเป็นนาคป่าหากไปใกล้คงจะเหาะเหินหายไปสู่ยังใ้บาดเจ็บบ้างจึงเข้าไปดู พระราชจึงทรงธนูอาบยาพิษ น้ำคันศรธนูเล็งไปทางสุวรรณสาม ที่กำลังดกน้ำขึ้นแบกบาปอดิฐกษณูปักเข้าที่ร่างกายสุวรรณสาม	1.นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของการให้อภัยและสรุปเรื่องพระสุวรรณสามถูกยิงได้	2

ตาราง 1 (ต่อ)

แผนที่	สาระการเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	เวลา / ชม.
5.	สุวรรณสามต้องสรพระเจ้าปิลัยกษราช	สุวรรณสามกล่าวกับพระกบิลยักราชหลังจากฟื้นขึ้นมาว่า ขอให้พระองค์มีเมตตาต่อสรรพสัตว์ตั้งอยู่ในกายสุจริต และมโนสุจริต คือ การทำดี พุคฺติ และคิดดีนั่นเอง หากประพฤติกว้างขวางดังนี้ พระองค์ก็ย่อมมีเทวดารักษาคุ้มครองและได้ไปเสวยสุขในภพสวรรค์ต่อไป	1.นักเรียนสามารถอธิบายและสรุปคุณธรรมที่สุวรรณสามสอนพระกบิลยักราชได้	2
6.	อานิสงส์ความกตัญญูของพระสุวรรณสาม	การให้ที่ถือว่ายิ่งใหญ่คือการให้ธรรมทาน คือการให้ธรรมะ	1.นักเรียนสามารถเล่าเรื่องอานิสงส์ความกตัญญูและสามารถประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้	2
7.	สรุปเนื้อหาสาระการเรียนรู้เรื่องพระสุวรรณสาม	การศึกษาเรื่องที่ได้อ่านแล้วทำการสรุปเนื้อหาสาระจะทำให้เราจำได้แม่นยำมากขึ้น	1.นักเรียนสามารถสรุปเรื่องพระสุวรรณสามที่ได้เรียนมาทั้งหมดได้	2

1.5 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน โดยแต่ละแผนจะประกอบไปด้วย สาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ในแต่ละแผน ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระภิกษุเลี้ยงดูบิดามารดา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง กำเนิดบิดามารดาพระสุวรรณสาม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง กำเนิดพระสุวรรณสาม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง พระสุวรรณสามต้องสรพระเจ้าปิลัยกษราช 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง พระสุวรรณสามต้องศรพระเจ้าปิลัยกษราช 2

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง พระสุวรรณสามสอนธรรมกษัตริย์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 สรุปเนื้อหาสาระการเรียนรู้เรื่องพระสุวรรณสาม

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาชั้นคว้าวอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาชั้นคว้าวอิสระ

1.8 สร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง พระสุวรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีการของ Likert ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เหมาะสมที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และ เหมาะสมน้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไปถือว่าใช้ได้

1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการตรวจแก้ไขพร้อมแบบประเมิน เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบรูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

1. นายปิยะ อำไพพันธ์ ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร โรงเรียนบ้านปากช่อง (คุรุสามัคคี 1) ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

2. นายสุภพงษ์ วงศ์สมิตกุล ผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรม โรงเรียนปากช่องพิทยาทาบ ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

3. นายนิธิต สันติวงศ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผล โรงเรียนปากช่องพิทยาทาบ ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

1.10 ผลการประเมินคุณภาพและความเหมาะสม ของแผนการเรียนรู้ที่ 1-7 มีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.87-4.92 ปรากฏว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกแผน และมีค่าเฉลี่ยรวมผล การประเมินทุกแผนเท่ากับ 4.89 ซึ่งมีคุณภาพและความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.11 นำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.12 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องจนสมบูรณ์แล้ว นำไปทดลองหาประสิทธิภาพกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปางแกประชาชนกุลจำนวน 30 คน ทุกแผนพร้อมทั้งบทเรียนสำเร็จรูป

1.13 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ทดลองใช้แล้ว นำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข เรื่องของเวลาที่นักเรียนทำกิจกรรมนักเรียนใช้เวลามากเวลาสอนจริงครูต้องคอยกำกับเรื่องของเนื้อหา และเวลาให้เป็นไปตามกรอบที่กำหนดแล้วพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป

2.1 ศึกษาวิธีการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปจาก ชลียา ลิปิยากร (2537 : 207-209) บุญชม ศรีสะอาด (2543 : 76-84) ไพโรจน์ เบาใจ (2537 : 1-8) และวิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 171, 174) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป

2.2 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กรมวิชาการ. 2543 : 1-34) สาระและมาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (กรมวิชาการ. 2543 : 1-46) คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (กรมวิชาการ. 2543 : 187-199) การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (กรมวิชาการ. 2546 ก : 1-90)

2.3 เลือกเนื้อหาที่จะนำมาใช้ในการสอนครั้งนี้ คือ เรื่อง พระสุวรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยวิเคราะห์กำหนดโครงเรื่อง และจำนวนเวลา รายละเอียดตามตาราง 2

ตาราง 2 เรื่องและจำนวนเวลาที่ใช้ในการสอน

บทเรียน สำเร็จรูป	เรื่อง	ประกอบ แผนการเรียนรู้ที่	จำนวน ชั่วโมง
1	พระภิกษุเลี้ยงดูบิดามารดา	1	2
2	กำเนิดบิดามารดาพระสุวรรณสาม	2	2
3	กำเนิดพระสุวรรณสาม	3	2
4	พระสุวรรณสามถูกยิงด้วยลูกศร 1	4	2
5	พระสุวรรณสามถูกยิงด้วยลูกศร 2	5	2
6	พระสุวรรณสามสอนธรรมกษัตริย์	6	2
7	สรุปเนื้อหาเรื่องพระสุวรรณสาม	7	2
รวม			14

2.4 สร้างบทเรียนสำเร็จรูป ตามหลักการที่ศึกษามาในลักษณะบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง (Linear programmed)

2.5 นำบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไข

2.6 นำบทเรียนสำเร็จรูปที่ปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมในข้อ 1.9 จำนวน 3 ท่าน โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีการของ Likert ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 69-71) นำแบบประเมินที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินตรวจให้คะแนนมาหาค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป ถือว่าใช้ได้ เป็นเกณฑ์ตัดสินว่าบทเรียนสำเร็จรูปมีคุณภาพเหมาะสมที่จะนำไปทดลองหาประสิทธิภาพต่อไป ผลการประเมินคุณภาพและความเหมาะสม ของบทเรียนสำเร็จรูปเล่มที่ 1 – 7 มีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.87–4.92 ปรากฏว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกแผน และมีค่าเฉลี่ยรวมผล การประเมินทุกแผนเท่ากับ 4.89 ซึ่งมีคุณภาพและความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.7 นำบทเรียนสำเร็จรูปที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และความเหมาะสม ของแบบประเมินผลย่อยท้ายบทเรียนสำเร็จรูปแต่ละบทเรียน

2.8 นำบทเรียนสำเร็จรูปที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อดูความเหมาะสมของการใช้ภาษา และเวลากับนักเรียนโรงเรียนปางแกชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.9 ปรับปรุงแก้ไขบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุพรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในประเด็นเรื่องของเนื้อหาที่มากเกินไป ไม่สอดคล้องกับเวลาในการทำกิจกรรมคือปรับลดเนื้อหาบางส่วนลงแล้วจัดทำเป็นรูปเล่ม นำไปทดลองจริงกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปางแกประชานุกุล อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 คน

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระและมาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งจะได้อำนาจการทำแบบทดสอบที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน และทันสมัยเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

3.2 ศึกษาทฤษฎี หลักการ และแนวคิดในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบอิงเกณฑ์ การเขียนข้อสอบ การหาค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น ค่าความเที่ยงตรง และการวัดผลการศึกษาจากหนังสือวิจัยเบื้องต้น และหนังสือการวัดผลการศึกษาของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 53-66) และสมนึก ภัททิยธานี (2546 : 193-231)

3.3 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อจัดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังตาราง 3

ตาราง 3 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ต้องการวัดและจำนวนข้อสอบ เรื่อง พระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

บทเรียนสำเร็จรูป	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	จำนวนข้อสอบ	
		ออกทั้งหมด	ต้องการ
เล่มที่ 1	1.นักเรียนอธิบายความหมายของความกตัญญูและสามารถอธิบายและสรุปเรื่องพระภิกษุเลี้ยงดูบิดามารดาได้	12	5
เล่มที่ 2	2.นักเรียนสามารถอธิบายและสรุปหลักธรรมของพุทธและปาริชาติ	12	5
เล่มที่ 3	3.นักเรียนสามารถสรุปการกำเนิดพระสุพรรณสามและอธิบายหลักคุณธรรมของพระสุพรรณสามได้	12	5
เล่มที่ 4	4.นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของการให้อภัยและสรุปเรื่องพระสุพรรณสามถูกยิงได้	12	5
เล่มที่ 5	5.นักเรียนสามารถอธิบายและสรุปคุณธรรมที่สุพรรณสามสอนพระกบิลยกราชได้	12	5
เล่มที่ 6	6.นักเรียนสามารถเล่าเรื่องอานิสงส์ความกตัญญูและสามารถประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้	12	5
รวม		72	30

3.4 สร้างแบบทดสอบ ให้ครอบคลุมเนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เป็นข้อสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 72 ข้อ นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ต้องการวัด

3.5 นำแบบทดสอบที่แก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม พร้อมแบบประเมิน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยใช้สูตร IOC เพื่อหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (สมนึก ภัททิยธนี, 2546 : 128-220) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

3.5.1 เกณฑ์การให้คะแนน 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.5.2 เกณฑ์การให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.5.3 เกณฑ์การให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อสอบนั้นไม่วัดตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบในเรื่อง การประเมินผลให้เหมาะสมและสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การใช้ภาษาควรให้กะทัดรัด อ่านแล้วเข้าใจง่าย คำชี้แจงควรใช้ข้อความสั้นๆ อธิบายให้นักเรียนได้เข้าใจอย่างชัดเจน และไม่ควรถูกเลือกข้อสอบที่มีลักษณะบอกคำตอบที่ชัดเจนมาก เพราะนักเรียนจะไม่แสดงความคิดเห็นของตนเอง จากนั้นนำคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุง

3.6 นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม มาวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยใช้สูตร IOC (สมนึก ภัททิยธนี, 2546 : 220) เลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .67 ถึง 1.00 ซึ่งเป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ ได้แบบทดสอบจำนวน 50 ข้อ

3.7 นำแบบทดสอบที่ผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญที่ไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปรางแกประชานุกุล อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 คน ที่เคยเรียนเนื้อหาผ่านมาแล้ว นำมาหาคุณภาพของข้อสอบ

3.8 นำผลการสอบของนักเรียน ตรวจให้คะแนน ข้อละ 1 คะแนน ถ้าตอบถูกต้องให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน แล้วนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบ ดังนี้

3.8.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้วิธี Brennan (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 90-96) คัดเลือกข้อสอบที่มีอำนาจจำแนกรายข้อ (B) ตั้งแต่ 0.2-1.00 ปรากฏว่าข้อสอบที่ต้องการมีค่าอำนาจจำแนก (B) ตั้งแต่ 0.21-0.76 จำนวน 40 ข้อ จาก 50 ข้อ

3.8.2 นำข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์ 30 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ ตามวิธีของ Lovett (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96) ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น (r_c) เท่ากับ 0.78

3.9 จัดพิมพ์แบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วเป็นแบบทดสอบฉบับจริง เพื่อนำไปใช้เป็นแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

4. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

4.1 ศึกษาโครงสร้าง รูปแบบ ส่วนประกอบของบทเรียนสำเร็จรูป เพื่อนำไปสู่การออกแบบวัดความพึงพอใจ

4.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ จากหนังสือการวัดผลทางการศึกษา การวิจัยเบื้องต้น ของ สมนึก ภัททิยธนิ (2546 : 37-42) และบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 66-73) และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.3 กำหนดข้อความที่แสดงถึงความพึงพอใจของผู้เรียน ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ให้ครอบคลุมทุกด้าน โดยมีจำนวน 25 ข้อ ต้องการใช้จริง 20 ข้อ

4.4 นำแบบวัดความพึงพอใจ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาความสอดคล้อง ความเหมาะสมของภาษา และข้อคำถามที่แสดงถึง แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

4.5 นำแบบวัดความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อพิจารณาลงความเห็นและให้คะแนน นำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะพฤติกรรม (IC) โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

1. ให้คะแนน 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อความถามนั้น เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น
2. ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามนั้น เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้นหรือไม่
3. ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้น ไม่เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น

4.6 นำแบบวัดความพึงพอใจที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับพฤติกรรมชีวิตด้านความพึงพอใจของนักเรียน (IC) เลือกข้อคำถามที่มีค่า IC ตั้งแต่ 0.67–1.00 เป็นข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 117)

4.7 นำแบบวัดความพึงพอใจไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนปางแกประชานุกูล อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 คน แล้วนำแบบวัดความพึงพอใจมาหาคุณภาพดังนี้

4.7.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Pearson Correlation) ของ Pearson (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 110) ผลการวิเคราะห์ได้ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy}) ตั้งแต่ 0.44–0.80 จึงคัดเลือกข้อที่เข้าเกณฑ์ จำนวน 20 ข้อ

4.7.2 นำแบบวัดความพึงพอใจที่หาค่าอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์ จำนวน 20 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) เท่ากับ 0.75

4.8 นำแบบวัดความพึงพอใจไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบุญเจริญวิทยา อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้าแบบกึ่งทดลอง ใช้รูปแบบ One group pre-test post-test design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 216) มีขั้นตอน ดังนี้

1. ก่อนการทดลอง ผู้ศึกษาค้นคว้าทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พระสุวรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 ข้อ และตรวจเก็บคะแนนไว้

2. ผู้ศึกษาค้นคว้ามำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุวรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 7 เรื่อง ตั้งแต่เรื่องที่ 1 ถึงเรื่องที่ 7 รวม 7 ครั้ง 14 ชั่วโมง

2.1 ครูชี้แจงและอธิบายวิธีดำเนินการศึกษาจากบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนเข้าใจ และมีความพร้อมที่จะศึกษาบทเรียน

2.2 ให้นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปไปที่ละกรอบ จากกรอบแรกถึงกรอบสุดท้าย เมื่อศึกษาจบในแต่ละเรื่อง ให้ทำแบบประเมินผลย่อยท้ายบทเรียนของแต่ละเรื่อง เริ่มจากเรื่องที่ 1 จนถึงเรื่องที่ 6 ตามลำดับ โดยผู้ศึกษาค้นคว้าเป็นผู้กรอกให้คะแนนทั้งหมด

1. เมื่อสิ้นสุดการทดลองทั้ง 6 เรื่อง ให้นักเรียนทำการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พระสุพรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ฉบับเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน

2. วัดความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังตาราง 4

ตาราง 4 วันที่ เวลา รายการ และคาบในการทดลอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วันที่	เวลา	รายการ	คาบ (60 นาที)
23 พฤศจิกายน 2552	13.00-14.00 น.	ทดสอบก่อนเรียน	1
25 พฤศจิกายน 2552	13.00-15.00 น.	พระภิกษุเลี่ยมคูบิคารดา	2
30 พฤศจิกายน 2552	13.00-15.00 น.	กำเนิดบิคารดาพระสุพรรณสาม	2
2 ธันวาคม 2552	13.00-15.00 น.	กำเนิดพระสุพรรณสาม	2
7 ธันวาคม 2552	13.00-15.00 น.	สุพรรณสามถูกยิงด้วยลูกศร	2
9 ธันวาคม 2552	13.00-15.00 น.	สุพรรณสามถูกยิงด้วยลูกศร	2
14 ธันวาคม 2552	13.00-15.00 น. 13.00 – 15.00 น.	สุพรรณสามสอนธรรมกษัตริย์	2
16 ธันวาคม 2552	13.00-15.00 น.	สรุปเรื่องพระสุพรรณสาม	2
21 ธันวาคม 2552		ทดสอบหลังเรียน	1

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของแผนจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุพรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/80

2. วิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุวรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 วิเคราะห์แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุวรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมคะแนนแล้ว หาค่าเฉลี่ย นำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 102-103) ดังนี้

ระดับ 5 ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง พึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง พึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง พึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง พึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง พึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร IOC (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 220)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา
หรือระหว่างข้อทดสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 การหาความอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 220)

$$B = \frac{U}{n_1} - \frac{L}{n_2}$$

เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนก

U แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก

L แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก

n_1 แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์

n_2 แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์

1.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีการของ Lovett (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 230)

$$r_{cc} = 1 - \frac{k \sum X_1 - \sum X_1^2}{(k-1) \sum (X_1 - C)^2}$$

เมื่อ r_{cc} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

k แทน จำนวนข้อสอบ

X_1 แทน คะแนนของแต่ละคน

C แทน คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

1.4 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย แบบเพียร์สัน (Pearson) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 109-110)

$$\text{สูตร } r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X กับ Y

$\sum X$ แทน ผลรวมของค่าตัวแปร X

$\sum Y$ แทน ผลรวมของค่าตัวแปร Y

$\sum XY$	แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างค่าตัวแปร X และ Y
$\sum X^2$	แทน ผลรวมของกำลังสองของค่าตัวแปร X
$\sum Y^2$	แทน ผลรวมของกำลังสองของค่าตัวแปร Y
N	แทน จำนวนคู่ของค่าตัวแปรหรือจำนวนสมาชิกในกลุ่ม

1.5 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของ Cornbach (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	k	แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ
	$\sum S_i^2$	แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S^2	แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนสอบ

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน ร้อยละ
	f	แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนน ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2.2 การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\Sigma x^2 - (\Sigma x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 x แทน คะแนนแต่ละตัว
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 Σ แทน ผลรวม

3. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูปตามเกณฑ์ 80/80 โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ (เพชัญ กิจระการ, 2544 : 50-51)

\

$$E_1 = \frac{\Sigma X / N}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 ΣX แทน ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อยและแบบประเมินพฤติกรรมทุกชุดรวมกัน
 A แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบย่อยและแบบประเมินพฤติกรรม
 N แทน จำนวนผู้เรียน

$$E_2 = \frac{\Sigma Y / N}{A} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพ์
 ΣY แทน ผลรวมของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบหลังเรียน
 A แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
 N แทน จำนวนผู้เรียน

4. การวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผล (เผชญ กิจระการ. 2545 : 157-159)

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
2. การจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
3. แผนการจัดการเรียนรู้
4. บทเรียนสำเร็จรูป
5. การหาประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผล
6. ความพึงพอใจ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
กรมวิชาการ กล่าวถึงหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ดังนี้
(กรมวิชาการ. 2546 ค : 1-11)

1. ความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต้องเรียนในระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาทั้งนี้เพราะกลุ่มสาระการเรียนรู้นี้ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันบนโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจซึ่งแตกต่างกันอย่างหลากหลาย การปรับตัวเองกับบริบทสภาพแวดล้อม ทำให้เป็นผลเมืองที่รับผิดชอบมีความสามารถทางสังคม มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ในแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความรู้ จะให้ความรู้แก่ผู้เรียนในเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญของวิชาต่างๆ ในสาขาสังคมศาสตร์ ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์

จริยธรรม สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย ประชากรศึกษา สิ่งแวดล้อมศึกษา ปรัชญา และ ศาสนา ตามขอบเขตที่ทำได้ในแต่ละระดับชั้น

1.2 ด้านทักษะกระบวนการ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เกิดทักษะและกระบวนการต่างๆ เช่น ทักษะทางวิชาการ ทักษะทางสังคม ทักษะทางการสืบสวนสอบสวน ทักษะการสื่อสาร ทักษะการแสวงหาความรู้ การสืบค้น เป็นต้น

1.3 ด้านเจตคติและค่านิยม ผู้เรียนจะได้พัฒนาเจตคติ และค่านิยมเกี่ยวกับประชาธิปไตยและความเป็นมนุษย์ เช่น รู้จักตนเอง พึ่งตนเอง มีวินัย มีความกตัญญู รักเกียรติภูมิแห่งตนมีนิสัยในการเป็นผู้ผลิตที่ดี มีความพอดีในการบริโภค เห็นคุณค่าในการทำงาน รู้จักคิด วิเคราะห์ รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม เคารพสิทธิของผู้อื่น และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความผูกพันกับกลุ่ม รักท้องถิ่น รักประเทศชาติเห็นคุณค่า อนุรักษ์พัฒนาศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม สรรพทานในหลักธรรมของศาสนาและการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

1.4 ด้านการจัดการและปฏิบัติ ผู้เรียนจะเกิดทักษะในการทำงานกลุ่ม สามารถนำความรู้ ทักษะ ค่านิยม และเจตคติที่ได้รับการอบรมมาใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

2. วิสัยทัศน์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กำหนดวิสัยทัศน์ของกลุ่มดังนี้

2.1 เป็นศาสตร์บูรณาการที่มุ่งให้เยาวชนเป็นผู้มีการศึกษาพร้อมที่จะเป็นผู้นำ เป็นผู้มีส่วนร่วมและเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ดังนั้น ตลอดระยะเวลาของการศึกษาค้นคว้า ควรแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้ใช้ความรู้ที่มีความหมายเพื่อการตัดสินใจ การสำรวจ สอบสวน การสืบค้น การสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ และนำพาตนเองและผู้อื่น เชื่อมโยงความรู้ที่เรียนรู้สู่โลกแห่งความเป็นจริงในชีวิตได้

2.2 บูรณาการสรรพความรู้ กระบวนการและปัจจัยต่างๆ เพื่อการเรียนรู้ตามเป้าหมายของท้องถิ่นและประเทศชาติ การเรียนการสอนต้องใช้ข้อมูลความรู้ในระดับท้องถิ่นและประเทศชาติและโลกเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน

2.3 ผู้เรียนอภิปรายประเด็นปัญหาพร้อมกับเพื่อนละผู้ใหญ่ สามารถแสดงจุดยืนในค่านิยมจริยธรรมของตนอย่างเปิดเผยและจริงใจ ขณะเดียวกันก็รับฟังเหตุผลของผู้อื่นที่แตกต่างจากตนเองอย่างตั้งใจ

2.4 การเรียนการสอนเป็นบรรยากาศของการส่งเสริมการคิดขั้นสูงในประเด็นหัวข้อที่ลึกซึ้งท้าทาย ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีความหมาย ได้รับการประเมินที่เน้นการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ทุกมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีการจัดเตรียมโครงการที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมเป็นจริงที่ให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนไปใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิต

3. คุณภาพของผู้เรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีจุดเน้นในการสร้างคุณภาพของผู้เรียน ดังนี้

3.1 ยึดมั่นในหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ สามารถนำหลักธรรมคำสอนไปใช้ปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันได้ เป็นผู้กระทำความดีมีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์กับสังคมส่วนรวม

3.2 ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ปฏิบัติตามกฎหมาย ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม รวมทั้งถ่ายทอดสิ่งที่ได้งามไว้เป็นมรดกของชาติ เพื่อสันติสุขของสังคมไทยและสังคมโลก

3.3 มีความสามารถในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพและสามารถนำหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

3.4 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ภาควิไมใจในความเป็นไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างมีระบบ และนำไปสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้

3.5 ปฏิสัมพันธ์ที่ดีงามระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อมเป็นผู้สร้างวัฒนธรรมมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ระยะเวลาที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 (จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3)

1. ได้เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและผู้ที่อยู่รอบข้าง ตลอดจนสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นที่อาศัยอยู่และเชื่อมโยงประสบการณ์ไปสู่โลกกว้าง

2. ได้รับการพัฒนาให้มีทักษะกระบวนการ และมีข้อมูลที่เป็นต่อการพัฒนาให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ มีความเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบสูง การอยู่ร่วมกันและการทำงานกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องเรียน และได้ฝึกการตัดสินใจ

3. ได้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียนและชุมชนใน ลักษณะการบูรณาการ ผู้เรียนได้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับปัจจุบันและอดีต มีความรู้พื้นฐาน ทางเศรษฐกิจได้ข้อคิดเกี่ยวกับรายรับรายจ่ายของครอบครัว เข้าใจถึงการเป็นผู้ผลิต ผู้บริโภค รู้จัก การออมขั้นต้นและหลักเศรษฐกิจพอเพียง

4. ได้รับการพัฒนาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าทีพลเมือง เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจความรู้ ในขั้นต่อไป

ช่วงชั้นที่ 2 (จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6)

1. ได้เรียนรู้เรื่องของจังหวัด ภาคและประเทศของตนเอง ทั้งเชิง ประวัติศาสตร์ลักษณะทางกายภาพ สังคม ประเพณีและวัฒนธรรม รวมทั้งการเมืองและการ ปกครองและสภาพเศรษฐกิจ โดยเน้นความเป็นประเทศไทย

2. ได้รับการพัฒนาความรู้และความเข้าใจในเรื่องศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีส่วนร่วมในศาสนพิธี และพิธีกรรม ทางศาสนามากยิ่งขึ้น

3. ได้ศึกษาและปฏิบัติตนตามสภาพ บทบาท สิทธิหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี ของท้องถิ่น จังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นตนเองมากยิ่งขึ้น

4. ได้ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องราวของจังหวัดและภาคต่างๆของประเทศไทย กับประเทศเพื่อนบ้าน

5. ได้รับการพัฒนาแนวคิดทางสังคมศาสตร์เกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรมหน้าทีพลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ เพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่ การทำความเข้าใจในภูมิภาคซึ่งตะวันตกเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต การจัดระเบียบสังคมทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอดีตสู่ปัจจุบัน

ช่วงชั้นที่ 3 (จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3)

1. ได้เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไปของโลก โดยการศึกษาประเทศไทย เปรียบเทียบกับประเทศไทยในภูมิภาคต่างๆ ในโลกเพื่อพัฒนาแนวความคิดเรื่องการอยู่ร่วมกัน อย่างมีความสุข

2. ได้เรียนรู้ และพัฒนาให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นนักคิดเรื่องการอยู่ ร่วมกันอย่างมีวิจารณ์ญาณ

3. ได้รับการพัฒนาแนวความคิดและขยายประสบการณ์เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับประเทศต่างๆ ของโลก ได้แก่ เอเชีย ออสเตรเลีย โอเชียเนีย แอฟริกา ยุโรป อเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ ในด้านศาสนา คุณธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง ประวัติศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ได้รับการพัฒนาแนวคิดและความสามารถในการวิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคตสามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต และวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

4. สารการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และมาตรฐานช่วงชั้น ดังนี้
(กรมวิชาการ. 2545 ค : 16-18)

4.1 สารที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

4.1.1 สารที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

สารนี้เป็นหลักความคิดรวบยอดเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ปรัชญา ประวัติศาสตร์ สังคมวิทยา มนุษยวิทยา ที่มุ่งศึกษามาตรฐานความประพฤติ ของพลเมือง และการยกระดับภาวะทางจิต ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีความรู้ ประสบการณ์และทักษะเกี่ยวกับจริยธรรม คุณธรรมที่ว่าด้วยหลักความประพฤติของคนดีและอุดมคติตามแนวความเชื่อของศาสนาที่ตนนับถือ จึงต้องให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับหลักจริยธรรมคุณธรรมในการควบคุมความประพฤติ สามารถนำความนำความคิด ความเชื่อ และหลักศรัทธาศาสนามาเป็นแนวทางให้ผู้เรียนมีอุดมคติในการดำเนินชีวิต และปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนาตนให้เป็นคนดี บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ให้อยู่ร่วมกันอย่างมีสงบสุข

4.1.2 สารที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต

การดำเนินชีวิตในสังคมเป็นขอบข่ายสารที่มีแนวความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสังคมวิทยา มานุษยวิทยา รัฐศาสตร์ และนิติศาสตร์ โดยศึกษาระบบความสัมพันธ์ของมนุษย์ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม มีวัฒนธรรม มีปฏิสัมพันธ์กันเป็นกลุ่ม ศึกษาสถาบันของสังคม ต่อระบบการเมืองการปกครอง โดยเฉพาะบทบาทและหน้าที่ในฐานะพลเมืองของประเทศ ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ศึกษาการจัดระเบียบราชการแผ่นดินของไทย และหลักกฎหมายที่สำคัญ องค์ประกอบของกระบวนการยุติธรรมด้วยความคิดรวบยอดเหล่านี้ทำให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับกลุ่ม ชุมชน สังคม ที่มีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกัน และแตกต่างกัน มีการขัดเกลาทางสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม ในฐานะที่เป็นสมาชิกที่อยู่ร่วมกัน อันเป็นบรรทัดฐานทางสังคม มีระบบ ค่านิยม ความเชื่อ ประเพณีทางสังคม สถาบันต่างๆ ซึ่งมีพฤติกรรมทางสังคม รวมทั้งสามารถวิเคราะห์ วัฒนธรรม และความเป็นอยู่ระหว่างสังคมไทยกับสังคมอื่นในโลกเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน นอกจากนี้ผู้เรียนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จะต้องเรียนรู้และแสวงหาประสบการณ์ทางด้าน ระบบการเมือง

การปกครองประเทศต่างๆ ในโลกเฉพาะระบบการเมืองการปกครองของประเทศไทยภายใต้รัฐธรรมนูญ ทั้งต้องเรียนรู้และเข้าใจรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ระบบการปกครองท้องถิ่น และกฎหมายที่สำคัญที่เกี่ยวข้องในชีวิตของคนไทย เพื่อจะได้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในวิถีทางประชาธิปไตย และมีส่วนร่วมต่อสังคมอย่างมีเหตุผล

4.1.3 สารที่ 3 เศรษฐศาสตร์

สารนี้เป็นความคิดรวบยอดที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคมวิทยา และสิ่งแวดล้อมศึกษา ที่มุ่งให้ความเข้าใจว่ามนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมเพื่อตอบสนองความต้องการและความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตอยู่ ทั้งนี้เพราะมนุษย์มีความต้องการและความจำเป็นที่ไม่จำกัด ในขณะที่ต้องดำรงชีวิตอยู่ในท่ามกลางทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดจึงต้องให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การแจกจ่ายและการบริโภคสินค้าและบริการอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในระดับประเทศ และระดับโลกตลอดจนบทบาทของเทคโนโลยีที่มีต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ มีความสามารถที่จะฉลาดเลือก ประเมิน คัดพิจารณาผลที่เกิดจากทางเลือกและตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ

4.1.4 สารที่ 4 ประวัติศาสตร์

สารหลักนี้เป็นความคิดรวบยอดที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ปรัชญา มานุษยวิทยา สังคมวิทยา และโบราณคดี ที่มุ่งให้ความเข้าใจว่าวิวัฒนาการ การดำเนินชีวิตของมนุษย์นั้นมีการสั่งสมมาตามกาลเวลาอย่างต่อเนื่องและเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย การศึกษาเรื่องราวในอดีตทำให้เกิดการเรียนรู้ว่ามนุษย์ในอดีตเผชิญปัญหาต่างๆ ในขณะดำรงชีวิตอยู่อย่างไร มีวิธีการจัดการกับปัญหาต่างๆ ทั้งที่ประสบความสำเร็จและความผิดพลาดอย่างไร เหตุการณ์และการกระทำในอดีตมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในเวลาต่อมาอย่างไร อันจะเป็น การสร้างประสบการณ์และทางเลือกในการดำรงชีวิตแก่คนรุ่นหลังต่อไป จึงต้องให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับความเป็นมาของตนเอง ของสังคม และของประเทศชาติว่า มีวิวัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องและการเปลี่ยนแปลงมาสู่ปัจจุบันอย่างไร มีความสามารถในการตีความและอธิบายนัยสำคัญของเหตุการณ์ ปัญหา และแบบแผนการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เชิงประวัติศาสตร์ของประเทศและสังคมอื่นจากอดีตมาทำความเข้าใจปัจจุบัน และที่เปลี่ยนแปลงในอนาคต

4.1.5 สารที่ 5 ภูมิศาสตร์

สารหลักนี้เป็นความคิดรวบยอดที่เกี่ยวข้องกับภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อมศึกษา ประวัติศาสตร์ มานุษยวิทยา ที่มุ่งให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องมิติสัมพันธ์ทางภูมิศาสตร์กับสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในโลก ความสัมพันธ์ต่อกันและกัน การดำรงชีวิตของมนุษย์จึงต้องให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้และประสบการณ์ในการศึกษาความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

ในเชิงมิติสัมพันธ์ ทั้งในส่วนประเทศไทยกับโลกที่เราอาศัยอยู่ มีความสามารถที่จะอธิบายลักษณะ ตำแหน่ง แหล่งที่ แบบแผน และกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปรากฏการณ์ของ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรม คติวิเคราะห์ และตัดสินใจในปัญหาต่างๆ ที่มีผลต่อสังคม คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของชาติและผลกระทบที่มีต่อโลก

4.2 มาตรฐานการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ทั้ง 5 สาระของกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้ กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระ ดังนี้

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของ พระพุทธศาสนาที่ตนนับถือ สามารถนำหลักธรรมของศาสนาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

มาตรฐาน ส 1.2 ยึดมั่นในศีลธรรม กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธาในพระพุทธศาสนาที่ตนนับถือ

มาตรฐาน ส 1.3 ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรม และ ศาสนพิธีของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ค่านิยมที่ดีงามและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 ปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดีตามกฎหมาย ประเพณีและวัฒนธรรม ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็น ประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากร ในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ของระบบเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจ

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทาง ประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผลมาวิเคราะห์ เหตุการณ์ต่างๆ อย่างมีระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในแง่ของความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความภาคภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ ตระหนักถึงความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งที่ปรากฏในระวางที่ซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหาข้อมูล ภูมิสารสนเทศ อันจะนำไปสู่การใช้ และการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรมและมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

กรมวิชาการ (2545 ข : 43-44) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ทักษะ กระบวนการ คุณธรรมและ ค่านิยมที่ดีงาม มุ่งให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ แสวงหาความรู้ มีการกระทำ โครงการ/โครงการ เป็นผู้ผลิตผลงาน รวมทั้งมีการทำงานกลุ่ม และการทำแฟ้มสะสมงาน ดังนั้น การวัดประเมินผล การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการค้นหาความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน รวมทั้งสามารถประเมินคุณลักษณะ พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน อันเป็นแนวทางที่พัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ เพื่อบรรลุมาตรฐาน การเรียนรู้ที่กำหนดการวัดและประเมินผลจึงต้องใช้วิธีการหลากหลายที่สอดคล้องเหมาะสมกับ สาระการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ การประเมินผลจากสภาพจริงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่ ผสมผสานไปกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการประเมินผลจะครอบคลุมความรู้ ทักษะ ความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและผลงานจากโครงการ หรือแฟ้มสะสมงาน สะท้อนการสั่งสมการเรียนรู้มาอย่างต่อเนื่อง การวัดและประเมินจะต้องกระทำในหลายลักษณะ เช่น ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน รวมทั้งผู้ปกครองจะมีส่วนร่วม ในการประเมินและแสดงความคิดเห็น

การวัดและการประเมินผลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เน้นความสามารถและคุณลักษณะที่แท้จริง ของผู้เรียน จะต้องใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น การทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินแฟ้มสะสมงาน การประเมินภาคปฏิบัติ

6. แหล่งการเรียนรู้

กรมวิชาการ (2545 ค : 45-46) ได้กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้ที่สำคัญของการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คือ

1. หนังสือเรียนและแบบฝึกหัด การเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ต้องมีชีวิตชีวา มีสีสันในการทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน เครื่องมือ อุปกรณ์การเรียนอาจมีตั้งแต่ของง่ายๆ จำพวกกระดาษ ดินสอ ไปจนถึงอุปกรณ์การสื่อสาร เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ บุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น นอกจากนั้น การให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรงด้วยการปฏิบัติจริง ก็ถือเป็นสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญด้วย

2. ห้องเรียน ควรประกอบด้วย

2.1 สื่อ อุปกรณ์การเรียนต่างๆ มีผนังห้องที่มีสีสันไว้จัดแสดงผลงานต่างๆ มีลูกโลก แผนที่ ให้ผู้เรียนได้สัมผัสจับต้องได้

2.2 แหล่งความรู้ เอกสาร หลักฐานทั้งที่เป็นแหล่งปฐมภูมิ ของจำลอง ของจริง ภาพ งานศิลปะ คนตรี วรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา

2.3 สื่อประกอบคอมพิวเตอร์ สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ซอฟต์แวร์ เพื่อการสืบค้นข้อมูลและสื่อต่างๆ ที่ใช้เพื่อการเรียนรู้สิ่งที่เป็นไปตามสภาพที่แท้จริง

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ต้องจัดให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียนและมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (กรมวิชาการ, 2545 ค : 43-45) ดังนี้

1. จัดการสอนที่มีความหมาย

เน้นแนวคิดที่สำคัญๆ ที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ทั้งในและนอกโรงเรียนได้ นำไปใช้ทั้งในและนอกโรงเรียนได้ เป็นแนวคิดที่ความรู้ที่คงทนยั่งยืน

2. จัดการเรียนการสอนที่บูรณาการ

เชื่อมโยงเหตุการณ์พัฒนาการต่างๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบันที่เกิดขึ้นในโลกเข้าด้วยกันบูรณาการความรู้ความเข้าใจ ทักษะค่านิยม และจริยธรรม ลงสู่การปฏิบัติจริงด้วยการใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยีต่างๆ และสัมพันธ์กับวิชาต่างๆ

3. จัดการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาค่านิยม จริยธรรม

จัดหัวข้อหน่วยการเรียนรู้ที่สะท้อน ค่านิยม จริยธรรม ช่วยให้ผู้เรียนได้คิดอย่างมีวิจารณญาณ ตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ ยอมรับและเข้าใจในความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากตน และรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม

4. จัดการเรียนการสอนที่ท้าทาย

คาดหวังให้ผู้เรียนได้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ทั้งในส่วนตนและการเป็นสมาชิกกลุ่ม จัดการเรียนรู้ของตนเอง ใส่ใจและการพินิจความคิดของผู้เรียน

5. จัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติ

ผู้เรียนได้พัฒนาความคิด ตัดสินใจ สร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดการตนเอง ได้มีวินัยในตนเองทั้งด้านการเรียนและการดำเนินชีวิต

ดังนั้น มิติใหม่ของการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาของไทยได้แนวคิดและมีหลักการสำคัญ 4 ประการ (วันเพ็ญ วรรณโกมล. 2542 : 19-20) คือ

1. การเรียนรู้ต้องบูรณาการ
2. การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง
3. การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

จากหลักการทั้ง 4 ประการดังกล่าว ทำให้ขอบเขตของการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษากว้างขวางกว่าแนวความคิดเดิมที่จัดให้เฉพาะผู้เรียนในชั้นเรียนเท่านั้น แต่มิติใหม่จะมุ่งพัฒนาผู้เรียนได้เรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ครูสังคมศึกษาต้องรู้จักเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ จุดประสงค์ ตัวผู้เรียน สื่อการเรียนการสอน และวิธีสอนแบบต่างๆ ด้วยการพิจารณาองค์ประกอบของกระบวนการเรียนการสอนมาจัดให้สัมพันธ์กันเพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์และการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

ชัยชาญ วงศ์สามัญ (2543 : 39) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า หมายถึงแบบบันทึกที่บรรจุข้อมูลต่างๆ ที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้สำหรับสอน เรื่องใดเรื่องหนึ่ง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีควรมีองค์ประกอบที่เหมาะสม มีขั้นตอนการจัดเตรียม มีการปรับปรุงอยู่เสมอ

สงบ ลักษณะ (2533 : 1) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า หมายถึง การนำวิชาที่จะต้องสอนตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ อุปกรณ์การสอนและการวัดผล และเมื่อนำมาสำหรับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ย่อยๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดเน้นของหลักสูตร สภาพผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียน ในด้านวัสดุอุปกรณ์และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น

รุจิร ภูสาระ (2545 : 159) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นเครื่องมือ แนวทางในการจัดประสบการณ์เรียนตามรู้ให้ผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ ของแต่ละกลุ่ม

สำลี รักสุทธี (2546 : 16) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า คือการนำ วิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน การใช้สื่อ อุปกรณ์การสอน และการวัดและประเมินผลสำหรับเนื้อหาสาระและ จุดประสงค์การเรียนรู้ย่อยๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเน้นของหลักสูตร สภาพผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์ และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดวิชา การสอน สื่อ อุปกรณ์การสอน และการประเมินผลที่ครูได้เตรียมการสอนหรือวางแผนการสอนของครู ไว้ล่วงหน้า ที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพผู้เรียนและสภาพท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุ ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

กรมวิชาการ (2545 ก : 121) ได้จำแนกความสำคัญของการทำแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นข้อๆ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูมีโอกาสในการพัฒนาส่วนประกอบต่างๆ ของบทเรียนดังกล่าวมาแล้ว อย่างรอบคอบ อันจะส่งผลถึงประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. แผนการสอนที่ครูทำเอง เป็นคู่มือครูที่ดีที่ช่วยให้เกิดความสะดวกในการจัด กิจกรรมในการเรียนการสอนซึ่งเป็นการช่วยให้ครูมีความคิดสร้างสรรค์
3. ทำหน้าที่เปรียบเสมือนผู้เตือนความจำให้แก่ผู้สอนช่วยไม่ให้สับสน สามารถ สอนได้ตามจุดประสงค์ จัดกิจกรรมได้ตามขั้นตอน ใช้สื่อได้เหมาะสม มีการวัดและประเมินผล เป็นระยะ
4. ป้องการใช้เวลาอย่างไร้ประโยชน์ การทำแผนการสอนช่วยให้ครูกำหนดถึงเวลา ที่ต้องใช้ในการเตรียมบทเรียนมากเกิดไปจนเป็นขัดเยียดความเรียนให้แก่ผู้เรียน ไม่ส่งผลดี ต่อการเรียนและการเตรียมบทเรียนน้อยเกิดไป อาจทำให้ครูต้องทบทวนซ้ำซากไปจนหมดเวลา

5. ช่วยให้ครูเกิดความมั่นใจในการสอน

6. ช่วยให้การบริหารงานเป็นไปด้วยดี เพราะผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ก็มีส่วนในการใช้แผนการสอนของครูเป็นข้อมูลในการวางแผนงาน และการนิเทศการศึกษา

7. มีประโยชน์สำหรับครูผู้สอนแทนในกรณีที่ครูผู้สอนไม่สามารถทำการสอนได้ แต่ได้เตรียมการสอนไว้ล่วงหน้า และเก็บไว้ในที่ๆ เพื่อให้ครูสามารถหยิบไปใช้ได้

8. เป็นหลักสูตรที่นักเรียนได้เรียน

3. องค์ประกอบของการจัดแผนการเรียนรู้

หัวข้อของแบบฟอร์มการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้อาจปรับปรุ้งได้หลากหลาย มีทั้งแบบใช้ตารางคล้ายการทำบันทึกการสอน หรือแบบขยายโดยไม่ใช้ตารางก็ได้ สิ่งที่ต้องกล่าวให้ชัดเจนในแผนการสอน ได้แก่ (สงบ ลักษณะ. 2533 : 5)

1. ชื่อเรื่อง
2. จำนวนภาพ
3. สารสำคัญ
4. จุดประสงค์การเรียนรู้
5. กิจกรรมการเรียนการสอน
6. สื่อการเรียนการสอน
7. การวัดผลประเมินผล

แผนการจัดการเรียนรู้เป็นคู่มือเป็นการจัดการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ ตลอด 1 ภาคเรียน หรือ 1 ปีการศึกษา มีขั้นตอนการจัดทำ ดังนี้ (ประวิต เอราวรรณ์. 2542 : 61-62)

1. ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร
2. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้
3. กำหนดเนื้อหา
4. กำหนดการสอน

ตัวอย่าง แผนการจัดการเรียนรู้เป็นคู่มือในการจัดการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ

เรื่อง/จำนวนคาบ	สาระสำคัญ	จุดประสงค์นำทาง
เรื่อง		1.
จำนวน คาบ		2.

5. ทำแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละเรื่อง ประกอบด้วย

5.1 ชื่อเรื่อง/จำนวนคาบ

5.2 สาระสำคัญ

5.3 กิจกรรมการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

5.4 กำหนดบทบาทครู

5.5 การใช้สื่อการเรียนรู้

5.6 การวัดผลนักเรียน

5.7 การประเมินผลการใช้แผนการ

5.8 ประสิทธิภาพของแผน

5.9 การเรียนรู้ของครู

5.10 พฤติกรรมการเรียนรู้

5.11..ภาคผนวก เนื้อหา สื่อที่ใช้ ใบงาน ใบความรู้ เครื่องวัดผล

รุจิร ภู่อาระ (2545 : 159) กล่าวถึงขั้นตอนการทำแผนการเรียนรู้ ดังนี้

1. ทำความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้รวมทั้งแนวคิด
ขอบเขตของกลุ่มสาระการเรียนรู้มาเป็นกรอบการทำแผนการเรียนรู้
2. เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้เป็นจุดประสงค์ปลายทางที่
กล่าวถึง

2.1 จุดประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.2 จุดประสงค์จากอธิบายรายวิชา

3. เขียนโครงสร้างของกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งหมด ได้แก่

3.1 หัวข้อย่อย

3.2 จำนวนคาบในแต่ละหัวข้อย่อย

3.3 สารสำคัญที่เน้นความคิดรอบคอบ หลักการ ทักษะ ลักษณะนิสัย

3.4 จุดประสงค์นำทางหัวข้อย่อย

4. สร้างแผนการเรียนรู้

หน่วยศึกษานิเทศก์ (2539 : 18-2) กล่าวถึงความถูกต้องของการเขียนองค์ประกอบที่สำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. การเขียนสาระสำคัญ

1.1 ครอบคลุมจุดประสงค์และขอบข่ายเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือกำหนดการสอน

1.2 กระชับรัด ได้ความชัดเจน สมบูรณ์

2. การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ระบุสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนรู้หรือความสามารถที่พัฒนาให้ชัดเจน

2.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญที่กำหนดไว้

2.3 ข้อความชัดเจนพอที่จะตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นได้

2.4 เรียงลำดับจุดประสงค์จากพฤติกรรมขั้นต้นไปหาพฤติกรรมที่สูงขึ้น

3. การเขียนเนื้อหา

3.1 ระบุขอบข่ายเรื่องที่ให้เรียนในช่วงเวลานั้น

3.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญที่กำหนดไว้

4. การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 เป็นลำดับขั้นตอนตามกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชาที่จะสอน

4.2 สอดคล้องกับความสนใจและสภาพชีวิตของนักเรียน

4.3 นักเรียนได้เป็นผู้สร้างความรู้เอง และสรุปความรู้เอง

4.4 ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

4.5 เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน

4.6 ใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมที่จะช่วยให้นักเรียนกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้

5. การกำหนดสื่อการเรียนการสอน

5.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน

5.2 เหมาะกับวัยของนักเรียน

5.3 ใช้แล้วได้ผลตามจุดประสงค์

6. การกำหนดการวัดและประเมินผล

6.1 วัดและประเมินผล ทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ความสามารถในการปฏิบัติ ตลอดจนความคิดเห็น ความรู้สึก เจตคติ และค่านิยมที่พึงประสงค์

6.2 สอดคล้อง และครบถ้วนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

4. ความจำเป็นที่ต้องสร้างแผนการเรียนรู้

สมพร จารุณัฐ (2540 : 135) กล่าวว่า การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการจัดเตรียมสภาพการเรียนการสอนที่เหมาะสมที่สุด ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ กล่าวอีกอย่างก็คือ เป็นการวางแผนสำหรับการเรียนการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือบทเรียนใดบทเรียนหนึ่งนั่นเอง กระบวนการสร้างแผนการเรียนการสอน ได้แก่ การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมการวิเคราะห์งานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การเตรียมสภาพการเรียนการสอนภายนอก และสภาพภายในที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน การตัดสินใจเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนการเรียนการสอนและการใช้แผนการเรียนการสอน และการวางแผนในเรื่องพฤติกรรมการเรียนการสอนตลอดจนพฤติกรรมดังกล่าวไปใช้ให้เหมาะสมแก่เป้าหมายของการเรียนทุกๆ ด้าน ผู้ที่สนับสนุนการเคลื่อนไหวเพื่อการสร้างแผนการเรียนการสอน ดังนี้

1. การการเรียนการสอนจำเป็นจะต้องมีการวางแผนเพื่อให้เกิดประสิทธิผล
2. การเรียนการสอนเป็นการจัดการและบริหารของครูในเรื่องของพฤติกรรม การเรียนการสอนซึ่งมีเป้าหมายที่จะกระตุ้นและสร้างเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน
3. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความแตกต่างของบุคคลและช่วยแต่ละบุคคลให้สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่
4. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความแตกต่างของบุคคลและช่วยแต่ละบุคคลให้สามารถพัฒนาได้อย่างดี
5. การสร้างแผนการเรียนการจัดการเรียนรู้จะมีลักษณะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับประเภทของนักเรียนและประเภทของการเรียนการสอน

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบตาราง (วัฒนาพร ระเบียบทุกข์. 2543 : 139)

แผนการจัดการเรียนรู้

เรื่อง เวลา.....คาบ
วิชา ชั้น

สาระสำคัญ

.....
.....
.....
.....

จุดประสงค์การเรียนรู้

.....
.....
.....
.....

จุดประสงค์นำทาง	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อการเรียนการสอน	การวัดและประเมินผล
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			

นอกจากนั้น กรมวิชาการได้เสนอตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อ
ต่างๆ ต่อไปนี้ (กรมวิชาการ. 2545 ก : 46)

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระ ชั้น ภาคเรียนที่

ชื่อแผน เวลา ชั่วโมง

1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1.1

1.2

1.3

2. สาระการเรียนรู้

2.1

2.2

2.3

3. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

3.1

3.2

3.3

4. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

4.1

4.2

4.3

5. แหล่งเรียนรู้

5.1

5.2

5.3

บทเรียนสำเร็จรูป

1. ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูป

ชม ภูมิภาค (2524 : 11-12) กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง การสอนที่แบ่งเนื้อหาที่สอนออกเป็นตอนย่อยๆ ต่อเนื่องตามลำดับเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนกำหนดเอาไว้ล่วงหน้า แบ่งเนื้อหาที่สอนออกเป็นย่อยว่า “กรอบ” ซึ่งผู้เรียนจะต้องอ่านและตอบสนองทุกกรอบเป็นลำดับต่อเนื่องจนจบบทเรียนแต่ละกรอบ ผู้เรียนจะทราบทันทีว่าตอบถูกหรือผิด เพราะแต่ละกรอบมีเฉลยไว้ให้

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2526 : 190) ได้ให้ความหมายบทเรียนสำเร็จรูปว่า หมายถึง การสอนที่มีการวางโปรแกรมไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และได้เรียนอย่างแข็งขัน ได้ทราบผลการเรียนรู้อย่างฉับพลัน ประสบผลสำเร็จในการเรียน และได้มีการเรียนรู้อย่างมีขั้นตอนตามความสามารถ และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน

ทองพลู บุญอึ้ง (2543 : 10-14) กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง บทเรียนที่สร้างขึ้นโดยกำหนดเนื้อหา วัตถุประสงค์ วิธีการ ตลอดจนอุปกรณ์การสอนไว้ล่วงหน้า ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และประเมินผลด้วยตนเอง ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

ชลียา ลิ้มปิยากร (2537 : 76) บทเรียนสำเร็จรูป คือ บทเรียนที่เสนอเนื้อหาในรูปของกรอบเสนอเนื้อหาให้ผู้เรียนคิดและตอบพร้อมทั้งมีเฉลยของคำถามนั้นไว้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบได้ทันที และเรียนรู้จากการถามตอบ การเรียงลำดับนี้เนื้อหาเรียงจากง่ายไปยาก เพื่อให้ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

ธีระชัย ปุณณโชติ (2537 : 7) กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูป คือ บทเรียนโปรแกรมหลายๆ บท บทเรียนที่เสนอเนื้อหาเกี่ยวเนื่องกันเข้าเป็นแบบเรียนแบบโปรแกรม เป็นบทเรียนที่เสนอเนื้อหาของวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นขั้นตอนย่อยๆ มักอยู่อยู่ในรูปของ “กรอบ” หรือ “เฟรม” โดยเสนอเนื้อหาทีละน้อย มีคำถามให้ผู้เรียนคิดและตอบแล้วเฉลยคำตอบให้ทราบทันที โดยมากบทเรียนแบบโปรแกรมมักจะเป็นรูปของสิ่งพิมพ์ที่เสนอความคิดรวบยอดที่จัดลำดับไว้แล้วเป็นอย่างดี

วัฒนาพร ระบับทุกซ์ (2543 : 31) กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูป (Programmed text) หมายถึง บทเรียนที่เสนอเนื้อหาของวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นตอนย่อยๆ มักอยู่อยู่ในรูปของ “กรอบ” หรือ “เฟรม” โดยเสนอเนื้อหาทีละน้อย มีคำถามให้ผู้เรียนคิดและตอบแล้วเฉลยคำตอบให้ทราบทันที โดยมากบทเรียนแบบโปรแกรมมักจะเป็นรูปของสิ่งพิมพ์ที่เสนอความคิดรวบยอดที่จัดลำดับไว้แล้วเป็นอย่างดี

ทิสนา แคมมณี (2543 : 101) ให้ความหมายไว้ว่าบทเรียนสำเร็จรูป คือ บทเรียนที่นำเนื้อหาสาระที่จะให้ผู้เรียนรู้มาแตกเป็นหน่วยย่อยๆสามารถตอบสนองต่อสิ่งที่เรียน และตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเองได้ทันที เพราะบทเรียนจะมีแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียนไว้ให้พร้อม

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545 : 19) กล่าวว่า บทเรียนรูปคือ บทเรียนที่นำเนื้อหาสาระที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนมาแบ่งเป็นหน่วยย่อยหลายๆ กรอบ เพื่อให้ง่ายต่อการเรียนรู้ ในแต่ละกรอบจะมีเนื้อหาอธิบายและคำถามที่เรียบเรียงไว้ ต่อเนื่องกัน โดยเริ่มจากง่ายไปหายาก เพื่อมุ่งให้เกิดการเรียนรู้ตามลำดับ บทเรียนสำเร็จรูปที่สมบูรณ์จะมีแบบทดสอบความก้าวหน้าของการเรียน โดยผู้เรียนสามารถทำการทดสอบก่อนและหลังเรียนเพื่อตรวจสอบผลการเรียนรู้ของตนเองได้ทันที

บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 29-93) กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูป (Programmed Instruction) คือ สื่อการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองจะเร็วหรือช้าตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยเนื้อหาจะแบบเป็นหลายๆ กรอบ หรือ “เฟรม” แต่ละกรอบจะมีเนื้อหาที่เรียบเรียงไว้มุ่งให้เกิดการเรียนรู้ตามลำดับ โดยมีส่วนที่ผู้เรียนจะต้องตอบสนองด้วยการเขียนตอบ ซึ่งอยู่ในรูปของเติมคำในช่องว่าง เลือกคำตอบ ฯลฯ และมีส่วนที่เป็นเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง ซึ่งอยู่ข้างหน้าของกรอบนั้น หรือกรอบถัดไป หรืออยู่ส่วนอื่นของบทเรียนก็ได้ บทเรียนสำเร็จรูปที่สมบูรณ์ จะมีแบบทดสอบวัดความก้าวหน้าของการเรียน โดยทำการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แล้วพิจารณาว่า หลังเรียนผู้เรียนแต่ละคนมีคะแนนมากกว่าก่อนเรียนมากน้อยเพียงใด

จากการศึกษาความหมายของบทเรียนสำเร็จรูปจากแนวคิดของการศึกษา สรุปความหมายของบทเรียนสำเร็จรูปได้ว่า บทเรียนสำเร็จรูป คือ บทเรียนที่สร้างขึ้นมาเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเองตามความสามารถของผู้เรียน โดยการนำเสนอเนื้อหาเป็นตอนๆ จากง่ายไปหายากตามลำดับ ผู้เรียนสามารถประเมินผลการเรียนของตนจากแบบฝึก หรือคำถามที่มีไว้ตอนท้ายเนื้อหาแต่ละตอน และตรวจสอบการเรียนรู้ได้ทันทีจากคำตอบที่มีอยู่ในกรอบถัดไป

2. ความเป็นมาของการใช้บทเรียนสำเร็จรูป

กิดานันท์ มลิทอง (2540 : 6) ได้กล่าวถึง ความเป็นมาของการใช้บทเรียนสำเร็จรูปว่า เริ่มมีบทบาทสำคัญขึ้นเมื่อนักจิตวิทยาด้านพฤติกรรมศาสตร์ คือ B.F. Skinner ได้เขียนบทความเรื่อง วิทยาศาสตร์ของการเรียนรู้ศิลปะการสอน ลงพิมพ์ในวารสาร Harvard Education ในปี ค.ศ. 1954 ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement theory) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า เมื่อใดที่ผู้เรียนมีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนขึ้นได้ นอกจากนี้ทฤษฎียังมีหลักการว่า ทักษะที่ซับซ้อนสามารถจะแตกย่อยออกเป็นกลุ่มพฤติกรรมอย่างง่ายได้และพฤติกรรมแต่ละอย่าง

สามารถเรียนรู้ได้ด้วยการเสริมแรงทันที เมื่อการตอบสนองของผู้เรียน แต่วิธีการสอนแนวความคิดนี้ ไม่เหมาะสำหรับการเรียนในห้องเรียนลักษณะเดิม เนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่จะฟังครูสอนมากกว่า ร่วมกันแก้ปัญหา จึงต้องมีการออกแบบการสอนใหม่ ซึ่งต่อมาก็คือ การสอนแบบโปรแกรม โดยมีเครื่องช่วยสอนเป็นสื่อการเรียน มีลักษณะการเรียนการสอนในรูปแบบการศึกษารายบุคคล การสอนแบบนี้เป็นวิธีการที่จะจัดเนื้อหาบทเรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน เป็นหลักประกัน ได้ว่า ผู้เรียนจะมีการกระตือรือร้นในการเรียน และมีการตอบสนองตอบบทเรียนอย่างถูกต้อง โดย อาศัยหลักของทฤษฎีการเสริมแรงดังกล่าว ถือเป็นรากฐานและเป็นหัวใจสำคัญของการสอน การสอนแบบโปรแกรมมีพื้นฐานมาจากหลักการเบื้องต้นทางจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ในการออกแบบ คือ

1. พฤติกรรมการเรียนรู้ (Learning behavior)
2. ทฤษฎีการวางเงื่อนไข (Operant conditioning theory)
3. ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement theory)

จุดมุ่งหมายเพื่อนำผู้เรียนไปสู่การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งอาศัยการสอน ที่มีการวางโปรแกรมไว้ล่วงหน้า เป็นการให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยได้รับผล ป้อนกลับทันที และให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปทีละขั้นอย่างเหมาะสมตามความสามารถของตน

3. ลักษณะที่สำคัญของบทเรียนสำเร็จรูป

ในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545 : 35) กล่าวว่า องค์ประกอบและลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูปที่สำคัญ มีดังนี้

องค์ประกอบสำคัญ

1. บทเรียนสำหรับรูปมีเรื่องราวที่ตรงกับความต้องการและสนใจของผู้เรียน
2. ผลการเรียนรู้ของผู้ที่เกิดโดยบทเรียนสำเร็จรูป

ลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูปที่สำคัญ

1. กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถวัดได้
2. เนื้อหาเรื่องที่จะให้ผู้เรียนรู้ แบ่งเป็นหน่วยย่อยๆ เรียกว่าหน่วยการเรียนรู้

ความสั้นยาวของแต่ละกรอบแตกต่างกันไปตามเหมาะสม

3. จัดเรียงลำดับกรอบบทเรียนให้ต่อเนื่องกัน เริ่มจากง่ายไปหายาก และ เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน มีการทบทวนให้ผู้เรียนทดสอบการเรียนรู้ของตนเอง ตลอดเวลา

4. ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้เนื้อหาและทักษะจากกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในกรอบ
5. เป็นการเรียนรู้ที่มีการให้ข้อมูลย้อนกลับจากการทดสอบทันทีโดยสามารถ

ตรวจสอบคำตอบจากเฉลยด้วยตนเอง ซึ่งในบางข้ออาจมีคำอธิบายเพิ่มเติมให้ด้วย

6. มีการเสริมแรงแก่ผู้เรียนในขั้นตอนสำคัญเป็นระยะ เช่นคำชมจากการที่ผู้เรียนรู้ว่า ตนเองทำได้ถูกต้องแล้ว

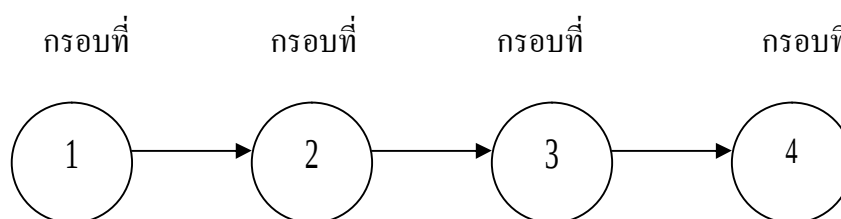
7. ไม่จำกัดเวลาเรียน ผู้เรียนสามารถใช้เวลาในการเรียนรู้ตามความสามารถของแต่ละบุคคล

8. มีการวัดประเมินผลแน่นอน ซึ่งมีทั้งการทดสอบย่อยระหว่างกาเรียน ทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน เพื่อวัดการก้าวหน้าการเรียนรู้

4. ชนิดของบทเรียนสำเร็จรูป แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ (วิกรมรัตน์ สุนทรโรจน์. 2545 : 172-173)

4.1 บทเรียนเส้นตรง (Linear programmed)

เนื้อหาที่ถูกเรียงกรอบ (Frame) ตามลำดับจากง่ายไปหายาก ผู้เรียนจะต้องเรียนจากกรอบแรกเรียงลำดับจนกระทั่งกรอบแรกจะเป็นพื้นฐานของกรอบถัดๆ ดังภาพประกอบ 1

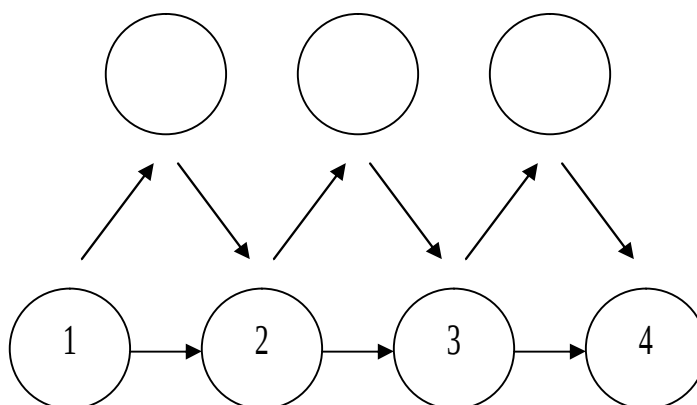

ภาพประกอบ 1 บทเรียนแบบเส้นตรง

4.2 บทเรียนแบบแยกกิ่งหรือสาขา (Branching programmed)

Norman H. Crowder เป็นผู้พัฒนาจาก Skinner โดยบทเรียนจะมีดำเนินการตามลำดับ แต่จะจัดให้มีการเรียงลำดับเนื้อหาย่อยโดยอาศัยคำตอบของผู้เรียนเป็นเกณฑ์ ถ้าผู้เรียนตอบคำถามของข้อความย่อยๆ ที่เป็นหลังของบทเรียนจะมาดำเนินการตามลำดับขั้นจากกรอบแรกไปจนถึงกรอบสุดท้าย แต่อาจจะย้อนไปย้อนมาในกรอบต่างๆ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เรียน

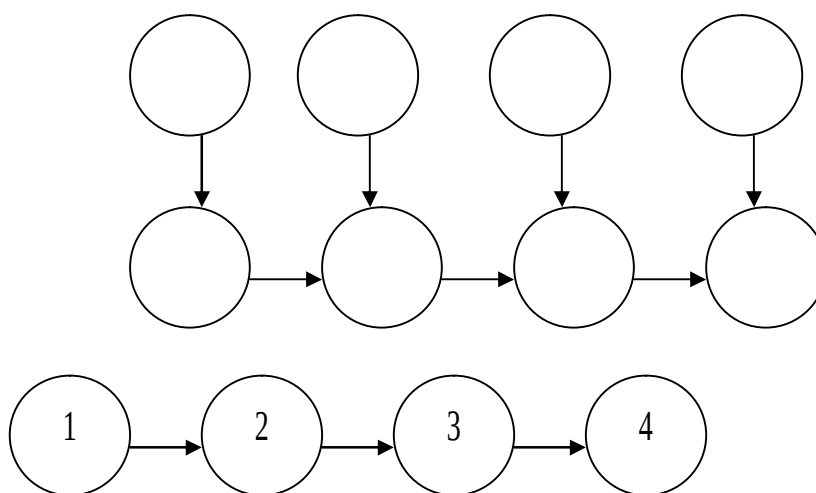

ภาพประกอบ 2 บทเรียนแบบแยกกิ่งหรือสาขา

4.3 บทเรียนแบบผสม (Combination programmed)

เป็นบทเรียนที่ให้โอกาสการตอบสนองของผู้เรียน โดยมีทั้งแบบเส้นตรงและแบบแตกกิ่งในเนื้อหาเดียวกัน ดังนี้

ภาพประกอบ 3 บทเรียนแบบผสม

4.4 หลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป

บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 77) อธิบายถึงการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป จะต้องยึดหลักที่สำคัญของการสอน ดังนี้

1. หลักการเรียนรู้เพิ่มทีละน้อย (Gradual approximation) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้ามีการจัดแบ่งขั้นของกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นขั้นตอนสั้นๆ พอสมควร เพื่อให้เป็นพื้นฐานเสริมหรือเชื่อมโยงให้เกิดการเรียนรู้ขั้นต่อไป การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปจึงมีการแบ่งเนื้อหาการเรียนออกเป็นตอนๆ เป็นกรอบ ผู้เรียนจึงรู้สิ่งสมขึ้นไปเรื่อยๆ เมื่อเรียนรู้หลายๆ กรอบจนจบบทเรียนก็จะบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ครบตามต้องการ

2. หลักการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง (Active participation) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าผู้เรียนทำกิจกรรม เช่น คิดแก้ปัญหา ค้นหาความสัมพันธ์ ระลึกถึงความรู้เดิม ผู้เรียนจึงมีส่วนที่จะต้องตอบสนองออกมาโดยเติมข้อความลงในช่องว่างหรือเลือกคำตอบที่เหมาะสม โดยจะต้องตอบสนองอยู่บ่อยๆ แทบทุกรอบ บางกรอบอาจตอบมากกว่า 1 ครั้ง ลักษณะดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนติดตามบทเรียนตลอดเวลา

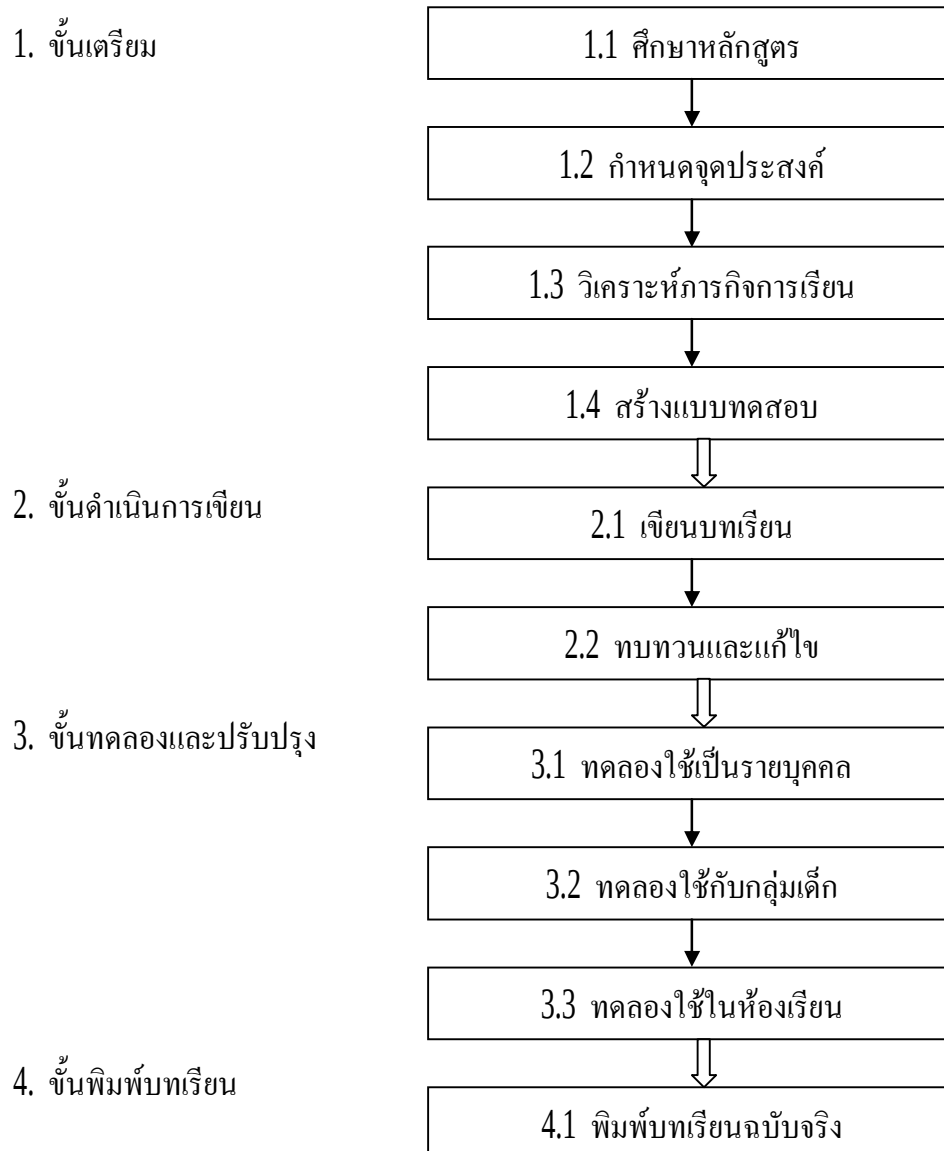
3. หลักของการู้ผล (Feedback) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าผู้เรียนได้รู้ผลของการกระทำของตนรู้ว่าสิ่งที่ทำไปนั้นถูกหรือผิด ถ้าผิดที่ถูกควรเป็นอย่างไร จากหลักการดังกล่าวในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปจึงมีการเฉลยคำตอบที่ถูกต้องให้ผู้เรียนทราบว่าที่ได้ตอบสนองไปนั้นถูกต้องหรือไม่ โดยเทียบกับคำตอบที่เฉลยไว้ให้แล้ว

4. หลักของความสำเร็จ (Success experience) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าผู้เรียนรู้สึกว่า ได้รับความสำเร็จ ทำได้ถูกต้อง จากหลักการดังกล่าวนี้จึงมีการปูพื้นฐานเริ่มจากง่ายๆ มีการเขียนข้อความรู้ และที่สำคัญคือในการตอบสนองบทเรียนจะพยายามให้ตอบโดยที่มั่นใจว่าถ้า ผู้เรียนติดตามอย่างตั้งใจก็สามารถตอบได้ถูกต้อง

5. ขั้นตอนในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป

การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปแบบออกเป็น 4 ขั้นตอน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 80) ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ขั้นตอนในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป

ในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป ผู้สร้างจะต้องวิเคราะห์เนื้อหาที่จะสอน และนำเนื้อหาสาระมาแยกย่อย และเรียงลำดับให้เหมาะสม เพื่อให้ง่ายต่อการเรียนรู้ หลังจากนั้นจึงนำเสนอเนื้อหาสาระนั้นที่น้อยไปตามลำดับ และมีข้อคำถามที่ท้าทายความคิดเห็นของผู้เรียน และมีคำตอบเฉลยให้ไว้ด้วย จากนั้นนำไปใช้กับกลุ่มใหญ่ เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียน

6. การดำเนินการ

การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปมีการดำเนินการ ดังนี้ (ทศนา เขมมณี. 2543 : 103-104)

ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน และชี้แจงวิธีการเรียนจากบทเรียน โปรแกรมให้นักเรียนซักถามจนเป็นที่เข้าใจ และจึงให้ผู้เรียนศึกษาบทเรียน โดยนักเรียนแต่ละคนใช้เวลาอย่างน้อยแตกต่างกันไป

7. การประเมินผล

หลังจากมีผู้เรียนศึกษาจากบทเรียนจนจบแล้ว ผู้สอนจึงให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน และตรวจให้คะแนน

8. ประโยชน์ของบทเรียนสำเร็จรูป

บทเรียนสำเร็จรูปเป็นเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สมัยใหม่ที่สามารถนำมาใช้ประกอบและปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ได้ตามศักยภาพของผู้เรียน เป็นสื่อการเรียนการสอนที่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เหมาะสมสำหรับกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและยังช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครู ซึ่ง ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2545 : 195-196) ; ธีระชัย ปุณณโชติ (2537 : 27) ; สุนทร ลินธุพานนท์ และคณะ (2545 : 115) ได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของบทเรียนสำเร็จรูป พอสรุปได้ ดังนี้

1. เด็กสามารถทำงานได้ตามลำพัง พ้นการดูแล ถูกว่ากล่าวจากครู ไม่ต้องฟังคำวิพากษ์วิจารณ์หรือเยาะเย้ยจากเพื่อนๆ ซึ่งก่อให้เกิดความสบายใจ และความเป็นอิสระ
2. ทำให้เกิดความพึงตนเอง และมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น
3. สามารถพิสูจน์ความไม่รู้ของนักเรียนด้วยการให้นักเรียนได้รู้ผลการกระทำหรือการตอบคำถามของตนเอง
4. สามารถใช้เป็นองค์ประกอบของกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

การหาประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผล

การหาประสิทธิภาพวิธีการหรือนวัตกรรม และคุณภาพเครื่องมือวัดผล (กรมวิชาการ. 2545 ก : 63) หลังจากผู้สอนกำหนดวิธีการเหมือนสร้างนวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาแล้วในขั้นนี้ต้องกำหนดหาประสิทธิภาพของวิธีการหรือนวัตกรรมหรือคุณภาพของเครื่องมือวัดผลก่อนนำไปใช้จริง เช่น นำไปให้เพื่อนครู ศึกษานิเทศก์ หรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา

ให้ความคิดเห็น เพื่อนำข้อคิดเห็นที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข หรือวิธีการอื่นแล้วแต่กรณีเพื่อเตรียมนำไปใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาต่อไป และหลังการนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้แล้วเพื่อเป็นการศึกษาว่า ปัญหาหรือสิ่งที่เราต้องการพัฒนาให้ผมตามความคาดหวังหรือไม่ ก็จะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปผล สำหรับแนวการหาคุณภาพของนวัตกรรมในที่นี้จะกล่าวถึงสถิติพื้นฐาน ที่ผู้สอนสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองเท่านั้น สำหรับสถิติระดับสูง ผู้สอนสามารถศึกษาได้จากหนังสือสถิติทั่วไปหรือจากผู้รู้ในโรงเรียนหรือท้องถิ่นใกล้เคียง

วิธีการหรือนวัตกรรมที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ เช่น ชุดการสอน แผนการสอน แบบเรียนสำเร็จรูป หรือกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่ผู้สอนพัฒนาขึ้น ควรมีความถูกต้องด้านเนื้อหาที่เที่ยงตรง และครอบคลุมเนื้อหาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตลอดจนภาษา ถ้อยคำ รูปภาพ และขั้นตอน ที่กำหนดขึ้นความเหมาะสมกับนักเรียนด้วย ซึ่งผู้สอนสามารถประสิทธิภาพของเครื่องมือได้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ หรือใช้วิเคราะห์คะแนน หรือจะใช้ทั้งสองวิธีก็ได้เช่นกัน การหาประสิทธิภาพวิธีการหรือนวัตกรรมที่สำคัญ ดังนี้

1. ตรวจสอบด้านเนื้อหาและรูปแบบของเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ เช่น ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนมีความคงทนทางการเรียนคณิตศาสตร์ จึงสร้างชุดฝึกทักษะ การคิดคำนวณ ขึ้นผู้สอนควรนำชุดฝึกไปให้ผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อย 3 คน ตรวจสอบ ถ้ามีความเห็นสอดคล้องกัน 2 คน หรือ 3 คน แสดงว่าเนื้อหาหรือรูปแบบมีความถูกต้องเที่ยงตรง และครอบคลุม

2. หาประสิทธิภาพของสื่อหรือนวัตกรรมการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์ใช้สูตรคำนวณ การหาประสิทธิภาพ เชนิฏ กิจระการ (2544 : 50-51) กล่าวถึงการหาประสิทธิภาพที่วัดส่วนใหญ่จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การทำแบบฝึกหัดกระบวนการเรียนหรือแบบทดสอบย่อย เกณฑ์ประสิทธิภาพ E_1 และ E_2 มีความหมายแตกต่างกันหลายลักษณะ ในที่นี้จะยกตัวอย่าง $E_1/E_2=80/80$ ดังนี้

1) เกณฑ์ 80/80 ตัวเลข (E_1) คือนักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อย ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ ส่วน 80 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนการหาค่า E_1 และ E_2 ใช้สูตร ดังนี้

$$E_1 = \frac{\frac{\Sigma X}{N} \times 100}{A}$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 ΣX แทน คะแนนของแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวมกัน
 A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชุดรวมกัน
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\frac{\Sigma X}{N} \times 100}{B}$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 ΣX แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน
 B แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหลังเรียน
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

กล่าวโดยสรุป เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอน จะนิยมตั้งเป็นตัวเลข 3 ลักษณะ คือ 80/80, 85/85 และ 90/90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชา และเนื้อหาที่นำมาสร้างสื่อ นั้น ถ้าเป็นวิชาที่ค่อนข้างยากก็อาจตั้งเกณฑ์ 80/80 หรือ 85/85 สำหรับวิชาที่มีเนื้อหาง่ายก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 90/90 (เผชิญ กิจระการ. 2544 : 50-51)

ประสิทธิภาพของสื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอน จากผลลัพธ์ของการคำนวณ E_1 และ E_2 เป็นตัวเลข ตัวแรกละตัวหลังตามลำดับ ถ้าตัวเลขเข้าใกล้ 100 มากเท่าไรยิ่งถือว่า มีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาการรับรองประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอน

แนวความคิดในการหาประสิทธิภาพสื่อที่ควรคำนึงถึงดังนี้

1. สื่อการเรียนการสอน ที่สร้างขึ้นต้องมีจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อการเรียนการสอนอย่างชัดเจน และสามารถวัดได้
2. เนื้อหาของบทเรียนที่สร้างขึ้นต้องผ่านกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหาตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอน

3. แบบฝึกหัดและแบบทดสอบต้องมีการประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการสอนที่ได้วิเคราะห์ไว้ ส่วนความยากง่ายและอำนาจจำแนกแบบฝึกหัดและแบบทดสอบควรมีการวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้กำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนในแต่ละข้อคำถาม

4. จำนวนแบบฝึกหัดต้องสอดคล้องกันจำนวนวัตถุประสงค์ และต้องมีแบบฝึกหัดและข้อคำถามในแบบทดสอบครอบคลุมทุกจุดประสงค์ของการสอน จำนวนแบบฝึกหัดและข้อคำถามในแบบทดสอบไม่ควรน้อยกว่าจุดประสงค์

ดัชนีประสิทธิผล

เพื่อทราบว่าการเรียนการสอน หรือวิธีสอน หรือนวัตกรรม ที่ครูผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีประสิทธิผลเพียงใด ก็จะนำสื่อที่พัฒนาขึ้นนั้น ไปทดลองใช้กับผู้เรียนที่อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับที่ได้ออกแบบมา แล้วนำผลมาทดลองมาวิเคราะห์หาประสิทธิผล บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 157-159) กล่าวถึง การหาดัชนีประสิทธิผล ไว้ 2 วิธี ดังนี้

1. การพิจารณาผลของการพัฒนา วิธีการนี้เป็นการเปรียบเทียบระหว่างจุดเริ่มต้น เช่น ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนเพื่อเห็นการพัฒนาการ โดยการสร้างเครื่องมือวัดในตัวแปรที่สนใจศึกษา เพื่อวัดผลการเรียนรู้ หลังจากเรียนเรื่องนั้น หรือหลังจากการทดลองเรื่องนั้นซึ่งจะต้องสร้างให้ครอบคลุมจุดประสงค์ เนื้อหาสาระ หรือคุณลักษณะ ที่ต้องการมุ่งวัดที่จะนำแบบทดสอบหรือเครื่องดังกล่าวมาวัดกับผู้เรียน เรียกว่าการทดสอบก่อนเรียนหรือก่อน (Pre-test) และหลังจากเรียนจบแล้ว นำแบบทดสอบกับผู้เรียนกลุ่มเดิม (Post-test) นำผลการสอบทั้งสองครั้งมาเปรียบเทียบกัน

2. การหาดัชนีประสิทธิผล

การหาดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness index) กรณียานบุคคลตามแนวคิดของ Hovland โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{คะแนนหลังเรียน}-\text{คะแนนก่อนเรียน}}{\text{คะแนนหลังเรียน}-\text{คะแนนก่อนเรียน}}$$

โดยทั่วไปการหาค่าดัชนีประสิทธิผลมักหาโดยใช้คะแนนของกลุ่ม ซึ่งทำให้มีสูตรเปลี่ยนไป

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียน}-\text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน}\times\text{คะแนนเต็ม})-\text{ผลรวมคะแนนก่อนเรียน}}$$

เผชิญ กิจกรรม (2545 : 157-159) อธิบายถึงดัชนีประสิทธิผลว่า สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อประเมินผลแผนการเรียนรู้และสื่อ โดยเริ่มจากการทดสอบก่อนเรียนซึ่งเป็นตัววัดว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานอยู่ในระดับใด รวมถึงการวัดทางด้านการเชื่อ เจตคติและความตั้งใจของผู้เรียน นำคะแนนที่ได้จากการทดลองมาแปลงเป็นร้อยละ หากค่าคะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้จากนั้นนำนักเรียนเข้ารับการทดลอง เสร็จและนำการทดลองหลังการเรียน นำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีประสิทธิผล โดยนำคะแนนก่อนเรียนไปลบออกจากคะแนนหลังเรียน ได้เท่าไรนำมาหารด้วยค่าที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนจะสามารถทำได้ ลบด้วยคะแนนทดสอบก่อนเรียนโดยทำให้อยู่ในรูปร้อยละ

จากการคำนวณพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลที่มีค่าอยู่ระหว่าง-1.00 ถึง 1.00 หากค่าทดสอบก่อนเรียนเป็น 0 และการทดสอบหลังเรียนปรากฏว่านักเรียนไม่มีการเปลี่ยนแปลงคือ ได้คะแนน 0 เท่าเดิม

ถ้าคะแนนทดสอบก่อนเรียน = 0 และคะแนนทดสอบหลังการเรียนทำได้สูงสุดคือ เต็ม 100 ค่าจะเท่ากับ 100

ในทางตรงกันข้ามถ้าคะแนนทดสอบหลังเรียนน้อยกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนค่าที่ได้จะออกมามีค่าเป็นลบ

ความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Satisfaction” ความพึงพอใจเป็นเรื่องที่นักบริหารและนักจิตวิทยาสนใจและศึกษากันมานานแล้ว ส่วนความหมายของความพึงพอใจได้มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้แตกต่างกัน ดังนี้

ถวิล ธาราโกชน และศรีณย์ คำวิสุข (2541 : 140) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า เป็นอารมณ์ของความรู้สึกที่มีความสุขว่าเรื่องอย่างมาก เป็นความสำเร็จ หรือความสุขสดชื่นที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับผลการตอบสนองตามที่ต้องการ ไม่ว่าจะเป็นความต้องการทางด้านร่างกายหรือจิตใจ

Hornby (1995 : 1042) ให้ความหมายของคำว่า “Satisfaction” (ความพึงพอใจ) ว่า หมายถึง ความรู้สึกเพลิดเพลิน สนุกสนาน เพราะได้รับในสิ่งที่ต้องการ หรือประสบความสำเร็จ

Hom (2002 : Web site) ให้ความหมายของ “Satisfaction” (ความพึงพอใจ) ว่าเป็นสภาพของความรู้สึกของบุคคลที่ได้สมหวังตามที่คาดหวังไว้

Wikipedia (2006 : Web site) ให้ความหมายของ “Satisfaction” (ความพึงพอใจ) ว่า หมายถึง ความรู้สึกสมหวัง ซึ่งความรู้สึกสมหวังนั้น เป็นการตอบสนองทางอารมณ์เชิงบวก (ความสุข) ที่ประสบความสำเร็จตามที่ปรารถนาไว้

จากความหมายของ ความพึงพอใจ ที่มีผู้ให้ความหมายไว้ข้างต้น ผู้ศึกษาค้นคว้าพอจะสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจ และมีความสุขเมื่อได้ปฏิบัติงานนั้น หรือที่ได้ทำงานร่วมกับคนอื่น มีทัศนคติที่ดีต่องาน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ความพึงพอใจและความสุขที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนสำเร็จรูป และสามารถดำเนินกิจกรรมจนบรรลุผลสำเร็จ

2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพอใจ

สก็อตต์ (ไสว คุณโน. 2546 : 60 ; อ้างอิงมาจาก Scott. 1970 : 124) ได้เสนอความคิดในเรื่องการจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการทำงานที่จะให้ผลในเชิงปฏิบัติ มีลักษณะดังนี้

1. งานควรมีส่วนสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัวงานนั้นจะมีความหมายสำหรับผู้ทำ
2. งานที่ต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้กระบวนการทำงานและการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้ได้ผลในการสร้างสิ่งจูงใจภายในเป้าหมายของงาน จะต้องมีลักษณะ ดังนี้
 - 3.1 คนทำงานมีส่วนในการตั้งเป้าหมาย
 - 3.2 ผู้ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง
 - 3.3 งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้

เมื่อนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนผ่านเว็บ ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการเลือกเรียนตามความสนใจ และมีโอกาสร่วมกันตั้งจุดประสงค์หรือความมุ่งหมายในการทำกิจกรรม ได้เลือกวิธีแสวงหาความรู้ด้วยวิธีที่ผู้เรียนถนัด และสามารถค้นหาคำตอบได้

เพชฌัญญู กิจระการ (2544 : 50-51) ได้กล่าวถึงแนวคิดของ แสทฟิลด์ และ ฮิวส์แมน ที่ได้ทำการพัฒนาแนวคิดของนักวิจัยต่างๆ มาเป็นเครื่องมือวัดความพึงพอใจในการการปฏิบัติงานพบว่าองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจ ซึ่งเป็นที่นิยมแพร่หลาย ประกอบไปด้วย องค์ประกอบ 5 ประการดังนี้

ตัวแปรที่ 1 องค์ประกอบเกี่ยวกับกับงานที่ทำในปัจจุบัน แบ่งเป็น

1. ความตื่นเต้น/น่าเบื่อ
2. ความสนุกสนาน/ความไม่สนุกสนาน
3. ความโล่ง/ความสลับ
4. ความท้าทาย/ไม่ท้าทาย
5. ความพอใจ/ไม่พอใจ

ตัวแปรที่ 2 องค์ประกอบทางด้านค่าจ้าง ประกอบด้วย

1. ถือว่าเป็นรางวัล/ไม่เป็นรางวัล
2. มาก/น้อย
3. ยุติธรรม/ไม่ยุติธรรม
4. เป็นทางบวก/เป็นทางลบ

ตัวแปรที่ 3 องค์ประกอบทางการเลื่อนตำแหน่ง

1. ยุติธรรม/ไม่ยุติธรรม
2. เชื่อถือได้/เชื่อถือไม่ได้
3. เป็นเชิงบวก/เป็นเชิงลบ
4. เป็นเหตุผล/ไม่เป็นเหตุผล

ตัวแปรที่ 4 องค์ประกอบทางด้านผู้บังคับบัญชา

1. อยู่ใกล้/อยู่ไกล
2. ยุติธรรมแบบจริงจัง/ยุติธรรมแบบไม่จริงจัง
3. เป็นมิตร/ค่อนข้างไม่เป็นมิตร
4. เหมาะสมทางคุณสมบัติ/ ไม่เหมาะสมทางคุณสมบัติ

ตัวแปรที่ 5 องค์ประกอบทางด้านเพื่อนร่วมงาน

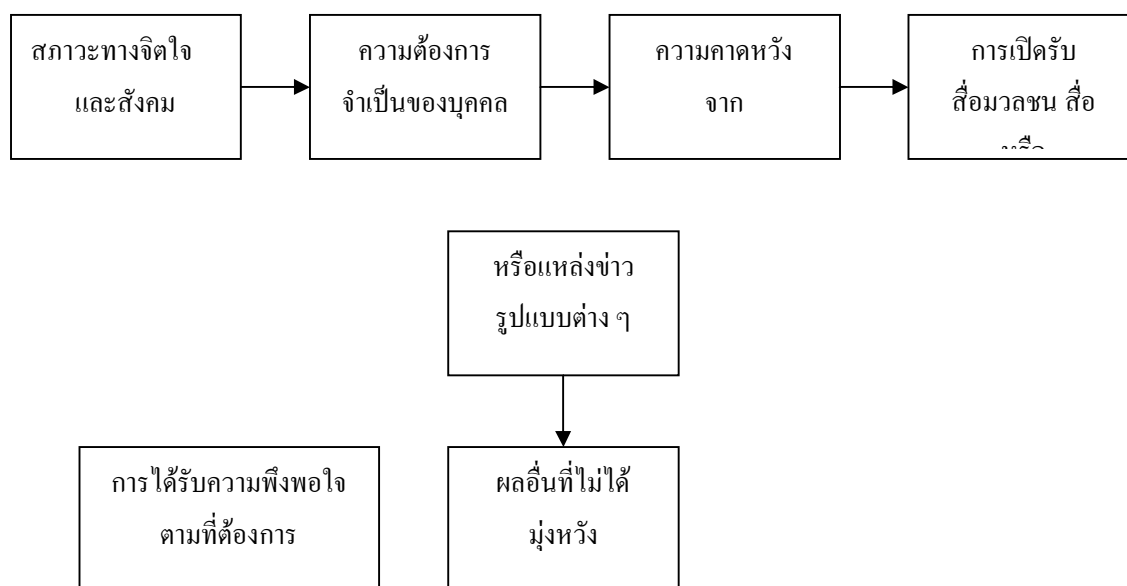
1. เป็นระเบียบเรียบร้อย/ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย
2. จงรักภักดีต่อที่ทำงาน/ไม่จงรักภักดีต่อที่ทำงานและเพื่อนร่วมงาน
3. สนุกสนานร่าเริง/ดูไม่มีชีวิตชีวา

ແກໜ໌ (ອຣພິນ ຈຣີວັດນສິຣິ. 2541 : 19-20 ; ອ້າງອິງມາຈາກ Katz. 1983 : 163)

ໄດ້ຄຳວ່າດຶງທຸຍຖືກໃຊ້ປະໂຫຍັນແລະພຶງພອໃຈຈາກສື່ ເປັນທຸຍຖືກທີ່ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບຜູ້ບຣິໂກ (Consumer) ຫຼືຜູ້ນັບສາຣ (Receiver) ໂດຍຜູ້ຮັບສາຣຈະອຸ່ງໃນຖານະເປັນຜູ້ກະທຳການເລືອກໃຊ້ສື່ (Active selector of media communication) ຈຶ່ງນັບໄດ້ວ່າເປັນມຸມມອງທີ່ແຕກຕ່າງໄປຈາກທຸຍຖືເດີມ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສຳຄັນກັບຜູ້ຮັບສາຣ ເພາະແຕ່ເດີມຜູ້ຮັບສາຣຄຸກມອງວ່າເປັນຜູ້ກະທຳ ດັ່ງນັ້ນ ສມມຸດຖານ

ของทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการสื่อสาร ผู้ส่งสารจึงไม่อาจคาดหมาย ความสัมพันธ์ระหว่างข่าวสารกับประสิทธิผลของการสื่อสาร เพราะท่ามกลางความสัมพันธ์ ของตัวแปรทั้งสองมีปัจจัยด้านการใช้สื่อของผู้รับสารเข้ามาเป็นตัวแปรแทรกซ้อนของกระบวนการ สื่อสาร แคมป์ ได้ทำการศึกษาและอธิบายเรื่องการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจ จากสื่อ ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 การใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจ

ทั้งนี้ ปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับผู้รับสารซึ่ง แคมป์ และ คณะ ให้ความสนใจ คือ

1. สภาพทางสังคมและลักษณะทางจิตวิทยาของผู้รับสาร (The social and psychological origins)
2. ความต้องการและความคาดหวังในการใช้สื่อของผู้รับสาร (Need expectation of the mass media)

ทั้งสองปัจจัยนำไปสู่พฤติกรรม的开รับของผู้รับสารที่แตกต่างกัน อันเป็นผลมาจาก ความพึงพอใจที่แตกต่างกัน และเนื่องจากทฤษฎีให้ความสนใจกับบทบาทของผู้รับสารว่า เป็นผู้เลือกใช้สื่อ ได้มีการศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้รับสาร (เช่น รายได้ การศึกษา) โดยทั้งสองปัจจัยนี้ ได้รับการพิจารณาว่า นำมาซึ่งเวลาในการเปิดรับสื่อ (Free time of media use) ขณะเดียวกันสภาวะทางสังคม และจิตใจที่แตกต่างกันก่อให้เกิดมนุษย์มีความต้องการแตกต่างกันไป ความต้องการที่แตกต่างกันนี้ ทำให้แต่ละคนคาดคะเนแนวสื่อแต่ละประเภทเพื่อสนองตอบ ความพึงพอใจได้แตกต่างกันไปด้วย

เซอร์ชเบอร์ก (ศุภศิริ โสมาเกต. 2544 : 52 ; อ้างอิงมาจาก Herzberg. 1959 : 113-115) ได้ศึกษาทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน 2 ปัจจัย คือ

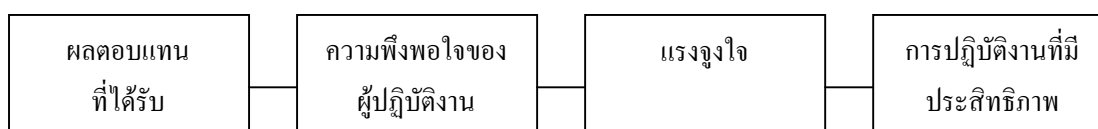
1. ปัจจัยกระตุ้น (Motivation factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการงาน ซึ่งมีผลก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

2. ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานและมีหน้าที่ให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน

ในการดำเนินกิจกรรมเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนซึ่งในสภาพปัจจุบันเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก หรือให้คำแนะนำปรึกษาจึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ หรือการปฏิบัติงานมีแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน 2 ลักษณะ คือ

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน

2. การตอบสนองความต้องการผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ และทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าไม่ได้รับการตอบสนอง ทศนะตามแนวคิดดังกล่าว ดังภาพประกอบ 6 (สมยศ นาวิการ. 2525 : 115)

ภาพประกอบ 6 ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดดังกล่าว ครูผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบรรลุผลสำเร็จ จึงต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศ และสถานการณ์รวมทั้งสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียนให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจ และผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่นๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสมซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัล หรือผลตอบแทน

ที่ผู้ปฏิบัติงานที่ได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานจะถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง และการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนที่ได้รับรู้แล้วความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น (สมยศ นาวิการ. 2525 : 119)

จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าว เมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลตอบแทนภายในหรือรางวัลภายใน เป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดแก่ตัวผู้เรียนเอง เช่น ความรู้สึกต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้นเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่างๆ และสามารถดำเนินงานภายใต้ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ ตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ส่วนผลตอบแทนภายนอก เป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดหาให้มากกว่าที่ตนเองให้ตนเอง เช่น การได้รับยกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือแม้แต่การได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียน และผลการเรียนจะมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัตินั้น ทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ความสมบูรณ์ของชีวิตมากขึ้นเพียงใด นั่นคือสิ่งที่ครูผู้สอนจะคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ในการเสริมสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

วัฒนะ บุตรสุวรรณ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง เรื่อง จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทุ่งคลอง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง เรื่อง จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.50/85.92 มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .75 แสดงว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 75

ศิริวรรณ วรรณสุทธิ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง เรื่อง แรง กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านพะวร สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 60 คน เครื่องมือคือ บทเรียนสำเร็จรูป

แบบเส้นตรง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบถามความพึงพอใจ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง เรื่อง แรง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.25/83.00 และ ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .77 แสดงว่านักเรียนที่เรียน โดยบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

เสียมม แสนสุด (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า บทเรียน สำเร็จรูปแบบเส้นตรงที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.27/82.51 และมีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.67 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

อาภาภรณ์ อินเสมียน (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป ประกอบภาพการ์ตูน เรื่อง อริยสัจ 4 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบรือ (บรือราษฎร์ผดุง) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 42 คน ผล การศึกษาค้นคว้า พบว่า บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูน เรื่อง อริยสัจ 4 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.66/89.40 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ .71 แสดงว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 71

จุฑามาศ ปราบุญเหลือม (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ และบทเรียนสำเร็จรูป วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง เซลล์ และโครงสร้างของเซลล์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหอกดองกระสัง สำนักงานการ ประถมศึกษาอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 30 คน เครื่องมือ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ บทเรียนสำเร็จรูป แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบถามความพึงพอใจ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้และบทเรียน สำเร็จรูป เรื่อง เซลล์ และโครงสร้างของเซลล์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.53/85.86 และมีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.81 และนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

กฤตภพ ศรีใหญ่ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ และบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พลังงานกับชีวิตและสิ่งแวดล้อม กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านบำเพ็ญอรุณ ราษฎร์สงเคราะห์ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แผนการ จัดการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบถาม ความพึงพอใจ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง

พลังงานกับชีวิตและสิ่งแวดล้อม กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.95/81.16 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .7354 แสดงว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 73.54 และนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

กฤตวรรณ จึงพัฒนา (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง โลก ดวงดาวและอวกาศ วิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 61 คน โรงเรียนตำโงก อำเภอลำโพง จังหวัดสุรินทร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 เครื่องมือคือ แผนการเรียนรู้ เรื่อง โลก ดวงดาว และอวกาศ วิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบถามความพึงพอใจ ผลการศึกษาพบว่า แผนการเรียนรู้เรื่อง เรื่อง โลก ดวงดาวและอวกาศ วิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.57/ 81.02 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.68 แสดงว่านักเรียนที่เรียนโดยบทเรียนสำเร็จรูปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก

พงศธร หวังกลุ่มกลาง (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาการพัฒนาแผน การเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านท่าหินโงม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แผนการเรียนรู้ โดยบทเรียนสำเร็จรูปและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 0.65 แสดงว่ากิจกรรมการเรียนรู้จากแผนการเรียนรู้ชุดนี้มีความ เป็นไปได้ที่จะทำให้ผลการเรียนรู้ของนักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูงขึ้น ร้อยละ 65 และนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

วัฒนา ภิญญมิตร (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ และบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อาณาจักรสุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดราษฎร์บูรณาราม อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง อาณาจักรสุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.15/84.85 และ ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .72 แสดงว่าผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 72

สุรางค์รัตน์ ศรีเหรา (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง ประวัติศาสตร์สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองแซง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดกำแพงเพชร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้บทเรียนสำเร็จรูป และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง ประวัติศาสตร์สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.13/83.95 และค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .65 แสดงว่าผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 65

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Fitzgerald (2003 : 1612-A) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและโปรแกรมการสอนด้วยระบบออนไลน์เพื่อพัฒนาการสอน โดยทดสอบความเข้าใจและความคงทนว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ โปรแกรมการเรียนรู้ประเมินผลโดยดูจากระดับความพร้อมของผู้เรียนที่เรียนด้วยตนเอง (SDLRS) และระดับของรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียนแบบ Grasha-Riechmann (GRSLSS) และการสอนด้วยระบบออนไลน์และการสอนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ผู้ที่มีส่วนในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ลูกจ้าง นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และลูกค้า ทั้งสามกลุ่มนี้ประกอบไปด้วย นักเรียนที่เรียนเกี่ยวกับวิศวกรรมจำนวนทั้งหมด 106 คน และใช้การสำรวจเพื่อประเมินโปรแกรมการเรียนรู้ที่เรียนด้วยตนเองและโปรแกรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยมาตรฐานการสอนแบบ SDLRS และ GRSLSS ผลการศึกษาพบว่า สมมติฐานการวิจัยที่ว่า โปรแกรมการเรียนรู้แบบร่วมมือหรือโปรแกรมการเรียนรู้ที่เรียนด้วยตนเองมีความเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้ในการพัฒนาการสอนได้เป็นอย่างดี

Levy (2003 : 3830-A) ได้ศึกษาวิทยาลัยชุมชนรัฐ California ในการวางแผนนำวิธีการเรียนรู้ด้วยระบบออนไลน์ทางไกลไปใช้ และศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อของการศึกษาดูด้วยระบบออนไลน์ทางไกลที่ถูกนำมาใช้ การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการด้านวิสัยทัศน์และการวางแผนการเรียนรู้ในระบบออนไลน์ทางไกล (ODL) ในวิทยาลัยชุมชนและวิธีการที่วิทยาลัยชุมชนตอบสนองต่อความต้องการการศึกษา การวางแผนระบบ ODL รวมถึงหลักสูตรการพัฒนาเจ้าหน้าที่การให้บริการกับนักเรียน การให้การสนับสนุนนักเรียน นโยบายการวางแผนโดยการศึกษาเน้นที่วิทยาลัยชุมชน จำนวน 108 แห่ง ใน 71 เขต ของรัฐ California ซึ่งผู้บริหารที่ใช้ระบบ ODL ของวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งจะถูกติดต่อโดยใช้จดหมาย และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) นำเอาข้อตกลง และความร่วมมือกันแต่ละชุมชนไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเว็บไซต์ในแต่ละเขตของวิทยาลัยชุมชนจะถูกใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า

การวางแผนที่เป็นการพัฒนาหลักสูตรหรือพัฒนาโปรแกรม 33% การฝึกอบรมและการให้การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ 27% และการวางแผนการให้บริการนักเรียน 28% การวางแผนที่อ้างถึงกฎหมาย ADA อ้างถึงความน่าเชื่อถือและการเจรจาซื้อขายมีเพียง 8%

Scherer (2003 : 1974-A) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลการเสริมแรงและการลงโทษ ในระหว่างการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ความมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้แรงเสริมและการลงโทษในการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนระดับวิทยาลัย จำนวน 4 คน วิธีการดำเนินการทดลอง คือ การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปแบบการให้เงินแก่นักเรียนที่ปฏิบัติตามกิจกรรมได้ดี และลงโทษนักเรียนโดยให้จ่ายเงินเมื่อทำความผิดหรือไม่ทำตามกติกา ผลการศึกษาพบว่า การให้การเสริมแรงและการลงโทษที่เหมาะสมจะช่วยให้การเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประสบความสำเร็จมากขึ้น เพราะการเสริมแรงและการลงโทษจะทำให้ผู้เรียนเพิ่มความสนใจในการเรียน และประสบความสำเร็จในการเรียนมากขึ้น

Brownley (2003 : 812-A) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมที่ทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในด้านการเรียน การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมของผู้เรียนที่มีความสำคัญที่ทำให้การเรียนประสบความสำเร็จ และนำไปทดลองกับผู้เรียนในหลายโรงเรียนเพื่อนำข้อมูลที่ได้มารวบรวมและนำไปวิเคราะห์ โดยเน้นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนเป็นสำคัญ และจากการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากการสังเกตในชั้นเรียน และการสัมภาษณ์บุคคลในวงการศึกษา และสัมภาษณ์นักเรียนจากโรงเรียนต่างๆ ในชนบทในชุมชนเมือง ผลการศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมที่ดีทำให้การเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จ และครูผู้มีความสำคัญที่เปรียบเสมือนสภาพแวดล้อมอย่างหนึ่งที่สนับสนุนผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ และมีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างมิตรภาพระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนคือ เป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวกในสภาพแวดล้อมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างถาวร

Smith (2004 : 712-A) ได้ศึกษาการทำงานร่วมกันในการจัดการศึกษาในระบบกลุ่ม โรงเรียนในระดับประถมศึกษาให้ความสำคัญต่อการทำงานกลุ่มของผู้เรียนให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของผู้เรียน ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนที่ใช้รูปแบบของการเรียนรู้แบบกลุ่มและความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ ทำให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการเรียนรู้ได้เร็ว ผู้ที่เรียนอ่อนจะได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมกลุ่ม และการทำงานร่วมกันหากขาดความสัมพันธ์ที่ดีจะไม่ก่อให้เกิดความสำเร็จทางด้านการศึกษาได้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูปที่พัฒนาขึ้นในลักษณะต่างๆ เมื่อเปรียบเทียบการสอนแบบปกติ ปรากฏว่าการเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปสูงกว่าการเรียนโดยวิธีปกติ และนอกจากนี้บทเรียนสำเร็จรูปยังมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อทดสอบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปปรากฏว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ บทเรียนสำเร็จรูปจึงเป็นนวัตกรรมที่สามารถที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ และมาตรา 23(3) กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเน้นความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2545 : 13-14) ซึ่งหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ 5 ประการ ได้แก่ เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากลเป็นการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันโดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลาและการจัดการเรียนรู้ เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาเต็มรูปแบบครอบคลุมทุกเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 4)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 27 กล่าวว่า ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2545 : 15-16) นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 24 ได้กล่าวเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ว่า ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน

โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนจากสถานการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ และจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาสถานที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี. 2545 : 14-15)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นหนึ่งใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน และเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต้องเรียน ใน 5 สาระหลัก ดังนี้ สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม สาระเศรษฐศาสตร์ สาระประวัติศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ (กรมวิชาการ. 2545 ค : 1) ซึ่งโดยธรรมชาติวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นวิชาที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อม ทั้งทางธรรมชาติและสังคม มุ่งให้ผู้เรียนได้รู้จักการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ผู้เรียนจะต้องรู้จักพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ สามารถเผชิญสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในชีวิตประจำวันได้ โดยเรียนรู้ด้วยวิชาการที่หลากหลาย เรียนรู้จากข้อมูลข่าวสาร ทั้งภายนอกห้องเรียนและภายในห้องเรียน ซึ่งเป็นความรู้ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และจำเป็นต้องแสวงหาความรู้ตลอดเวลาโดยใช้เทคโนโลยีและสื่อสารสนเทศต่างๆ ได้อย่างเป็นประโยชน์ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้แก้ปัญหาที่เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะตามระบอบประชาธิปไตย บนพื้นฐานของหลักคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ อนึ่ง สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม เป็นสาระวิชาที่มีคนเป็นจำนวนมากเห็นว่า การเรียนพระพุทธศาสนาเป็นวิชาที่ไร้ประโยชน์และน่าเบื่อหน่าย เพราะเป็นวิชาที่ว่าด้วยอดีตซึ่งไม่สัมพันธ์กับปัจจุบัน เป็นวิชาที่อาศัยการท่องจำเหตุการณ์ตลอดเวลาไม่ชวนให้สนใจ (ณรงค์ พ่วงพิศ. 2543 : 11) จึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยมีรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย

จากการประเมินผลการเรียนระดับต่างๆ พบว่า ผู้เรียนจำนวนมากมักเกิดการเรียนรู้ในระดับความรู้ความจำเท่านั้น บางส่วนอาจจะเข้าใจถึงระดับความเข้าใจ และมีน้อยมากที่ได้ถึงขั้นการนำไปใช้วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล แสดงให้เห็นว่า การถ่ายทอดความรู้ของครูไม่เพียงพอที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ตามที่ต้องการได้ (วีระเดช เชื้อนาม, 2545 : 6) รวมทั้งกลยุทธ์การสอนของครู การขาดแหล่งการเรียนรู้ และการขาดสื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจ ทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายต่อการเรียนการสอน มองว่าการเรียนรู้ไม่ใช่เรื่องสนุก และไม่มีความสุขในการเรียน (ผ่องศรี สมยา, 2544 : 7) ครูผู้สอนควรปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ถ่ายทอดไปสู่การเป็นมัลลเทศก์ทางความรู้ และวิธีการหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและเกิดการเรียนรู้ได้นี้คือ การใช้บทเรียนสำเร็จรูป เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ ส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

บทเรียนสำเร็จรูปทำให้ผู้เรียนสร้างคำตอบเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เนื้อหาแต่ละขั้นมีขนาดสั้นๆ และเป็นขั้นตอนเล็กๆ ช่วยให้ผู้เรียนตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง การเรียนทีละน้อยจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย และถ้าผู้เรียนตอบถูกจะทำให้เกิดกำลังใจ บทเรียนสำเร็จรูปจึงเป็นนวัตกรรมทางการศึกษา นำมาใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้า ทำกิจกรรมการเรียนและประเมินผลด้วยตนเอง ตามลำดับขั้นที่กำหนดไว้ล่วงหน้า เหมาะสมในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระไปสู่ผู้เรียนให้สมบูรณ์ ได้เรียนเป็นขั้นตอน ช่วยให้เกิดความสนใจที่จะเรียนด้วยตนเอง แสวงหาความรู้ มีโอกาสแสดงความรู้ที่ได้เรียน เป็นการสนองความแตกต่างในด้านความสามารถของบุคคลเป็นอย่างดี (กิดานันท์ มลิทอง, 2540 : 116)

การศึกษาของ อาภาภรณ์ อินเสมียน (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เรื่อง อริยสัจ 4 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า บทเรียนสำเร็จรูปที่มีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับการศึกษาของ สุรางค์ ตรีเหรา (2547 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า บทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 84.13/83.95 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.65 แสดงว่าบทเรียนสำเร็จรูปมีประสิทธิภาพ และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความก้าวหน้า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เกิดกระบวนการ เรียนรู้ บรรลุวัตถุประสงค์ได้เสมือนกับการเรียนกับครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการเรียนแตกต่างตามความสามารถของแต่ละบุคคล ทำให้รู้ลึกประสบผลสำเร็จ

ตามความก้าวหน้าของตนเอง สนองความต้องการของนักเรียนเป็นรายบุคคลได้ (จัดแก้ว
สร้อยบุศดา. 2546 : บทคัดย่อ ; พรสวรรค์ ชื่นมณี. 2540 : บทคัดย่อ ; กฤตภพ ศรีใหญ่.
2547 : บทคัดย่อ ; จุฑามาศ ปราบงเหลือม. 2547 : บทคัดย่อ ; พงศธร หวังกลุ่มกลาง.
2547 : บทคัดย่อ ; วิษณุ ทุมมิ. 2547 : บทคัดย่อ ; วัฒนา ภิญญามิตร. 2547 : บทคัดย่อ)

การให้การศึกษาแก่เด็กต้องเริ่มตั้งแต่เกิดขึ้นต้น ก็ต้องสอนให้รู้จักใช้วัยและประสาท
ส่วนต่างๆ ต้องคอยควบคุมฝึกหัด จนสามารถใช้วัยและประสาทส่วนนั้นๆ ทำกิจวัตรทั้งปวง
ของตนเองได้ เมื่อสามารถทำกิจวัตรของตัวเองได้แล้ว ถัดมา ก็ต้องสอนให้รู้จักทำการต่างๆ ให้รู้จัก
แสวงหาสิ่งต่างๆ ตามที่ต้องการให้ได้มากขึ้น เพื่อให้ชีวิตมีความสุขมีความสบาย การให้
การศึกษาขั้นนี้ ได้แก่การฝึกกายให้มีความคล่องแคล่ว ชำนาญ และสามารถในการปฏิบัติ
ประกอบกับการสอนวิชาความรู้ต่างๆ อันเป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพเลี้ยงตัว การให้
การศึกษาอีกขั้นหนึ่ง คือ การสอนและฝึกฝนให้เรียนรู้วิทยาการที่ก้าวหน้าขึ้นไป พร้อมทั้ง
การฝึกฝนให้รู้จักใช้เหตุผลสติปัญญาและหาหลักการของชีวิต เพื่อให้สามารถสร้างสรรค์ความเจริญ
งอกงามทั้งทางกายและทางความคิด ดังนั้น จากสภาพการณ์ดังกล่าวผู้ศึกษาค้นคว้าจึงมีความสนใจ
ที่จะพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุวรรณสาม ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม ให้มีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้เป็นพื้นฐานในการศึกษาระดับที่สูงขึ้นไป
และเป็นแนวทางให้ครูนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง
พระสุวรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้
บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุวรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยแผนการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุวรรณสาม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ได้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุวรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอน และผู้สนใจในการศึกษาได้คิดหาวิธีการพัฒนาการสอน วิชาอื่นๆ ต่อไป
3. รู้วิธีการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ที่จะสามารถเผยแพร่ได้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบุญเจริญวิทยาและโรงเรียนปางแกประชานุกุล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 60 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบุญเจริญวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2551 จำนวน 30 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)
2. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุวรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 7 แผน ดังนี้

 - แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เรื่องพระภิกษุเลี้ยงดูบิดามารดา
 - แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง กำเนิดบิดามารดาพระสุวรรณสาม
 - แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง กำเนิดสุวรรณสาม
 - แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง พระสุวรรณสามถูกยิงด้วยลูกศร 1
 - แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง พระสุวรรณสามถูกยิงด้วยลูกศร 2
 - แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง สุวรรณสามสอนธรรมกษัตริย์
 - แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7 สรุปเนื้อหาสาระการเรียนรู้เรื่องพระสุวรรณสาม

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ระหว่างวันที่ 23 พฤศจิกายน-21 ธันวาคม 2552

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง พระสุพรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากวิธีเดิมไปในทางที่ดีขึ้น ด้วยการนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป มาใช้ในการดำเนินการเรียนการสอน ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าเป็นผู้พัฒนาขึ้นและใช้ทำการสอน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พระสุพรรณสาม จำนวน 6 แผน

2. บทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ เรื่อง พระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้สร้างขึ้น เนื้อหาสาระจะถูกแบ่งเป็นหน่วยเล็กๆ เรียกว่า กรอบ (Frame) ในแต่ละกรอบจะมีเนื้อหา คำอธิบาย และคำถาม เสนอเนื้อหาอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ให้ผู้เรียนคิดและตอบคำถาม พร้อมมีคำเฉลยของคำถามนั้นๆ ให้ทราบ เพื่อให้ผู้เรียนตรวจสอบผลการเรียนได้ทันที ผู้เรียนสามารถเขียนตอบเองได้ เป็นการฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์ บทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น เป็นแบบเลือกตอบ โดยการทำเครื่องหมายถูก-ผิด และแบบที่ให้ผู้เรียนเขียนตอบเอง กรอบแรกจะให้ความรู้กรอบต่อมาให้นักเรียนทำกิจกรรม กรอบต่อมาเฉลยกิจกรรม กรอบต่อไปก็จะทำตามขั้นตอนที่กล่าวมาแล้ว และประเมินผลด้วยตนเองตามลำดับขั้นที่กำหนดไว้ล่วงหน้า โดยแบ่งเนื้อหาย่อยดังนี้

- 2.1 เรื่องที่ 1 พระภิกษุเลี้ยงดูบิดามารดา
- 2.2 เรื่องที่ 2 กำเนิดบิดามารดาพระสุพรรณสาม
- 2.3 เรื่องที่ 3 กำเนิดพระสุพรรณสาม
- 2.4 เรื่องที่ 4 พระสุพรรณสามถูกยิงด้วยลูกศร 1
- 2.5 เรื่องที่ 5 พระสุพรรณสามถูกยิงด้วยลูกศร 2
- 2.6 เรื่องที่ 6 พระสุพรรณสามสอนธรรมกษัตริย์
- 2.7 เรื่องที่ 7 สรุปเรื่องพระสุพรรณสาม

โดยตั้งแต่มั่นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้าย ครูเป็นผู้ให้คำแนะนำและคอยอำนวยความสะดวกในขณะเรียนจากบทเรียนสำเร็จรูป

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนสอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการเรียนรู้ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุวรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่วัดได้จากแบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้สร้างขึ้น

4. ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง คุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุวรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำกิจกรรม และคะแนนจากการทำแบบทดสอบย่อยระหว่างเรียนแต่ละแผน ได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน หลังจากเรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

5. ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) หมายถึง คะแนนที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุวรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเปรียบเทียบจากคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน

6. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่แสดงถึงความชอบ ความยินดีที่ผู้เรียนแสดงออกต่อการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระสุวรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สามารถวัดได้ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น

ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ	พระบัญชา เอ็นมาก
วันเกิด	วันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2521
สถานที่เกิด	อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	วัดคลองตาลอง ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา 30130
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูสอนศีลธรรมในโรงเรียน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดขนงพระเหนือ ตำบลขนงพระ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา 30130
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2541	มัธยมศึกษาปีที่ 6 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
พ.ศ. 2547	พุทธศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พ.ศ. 2553	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2543). คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2545 ก). การพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545 ข). แนวทางวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2545 ค). สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2546 ก). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและบริการ.
- _____. (2546 ข). ผังมโนทัศน์และสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546 ค). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). หนังสือสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. <<http://arc.nrru.ac.th/be/data/a2.pdf>> 22 มีนาคม 2551.
- กฤตภพ ศรีใหญ่. (2547). การพัฒนาแผนการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พลังงานกับชีวิต และสิ่งแวดล้อม กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กฤตวรรณ จีพัฒนา. (2547). การพัฒนาแผนการเรียนรู้ เรื่อง โลกและดวงดาว วิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2540). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฑามาศ ปรามภูเหลือม. (2547). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง เซลล์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- นัตรแก้ว สร้อยบุศดา. (2546). การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาคณิตศาสตร์เรื่องเศษส่วน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชม ภูมิภาค. (2524). เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ชลียา ลิ้มเปียกร. (2537). เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : พิเศษการพิมพ์.
- ชัยชาญ วงศ์สามัญ. (2543). การวางแผนการสอน. ขอนแก่น : ขอนแก่นการพิมพ์.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2526). เทคโนโลยีการศึกษาหลักและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.
- ณรงค์ พ่วงพิศ. (2543). ประวัติศาสตร์ ม. 2. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- ทองพูน บุญอึ้ง. (2543). “ผลงานวิจัยทางวิชาการประเภทบทเรียนสำเร็จรูป,” ข้าราชการครู.
12(1) : 10-14. ตุลาคม-พฤศจิกายน.
- ทิสนา แยมมณี. (2543). 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรชัย ปุณณโชติ. (2537). การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปเส้นทางสู่อาจารย์ 3. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- _____. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประวิต เอราวรรณ์. (2542). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : ยูแพด.
- ผ่องศรี สมยา. (2544). “แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้,” วิชาการ. 5(9) :
10-12 กันยายน.
- เพชญ์ กิจระการ. (2544). “การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($E_1 E_2$),”
วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 7 : 44-52 ; กรกฎาคม.
- _____. (2545). “ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.),” วารสารการวัดผล
การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 8 : 30-36 ; กรกฎาคม.
- พงศธร หวังกลุ่มกลาง. (2544). การพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป
วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. รายงานการศึกษา
ค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรสวรรค์ ชื่นมณี. (2540). บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ กลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ไพโรจน์ เบาใจ. (2537). คู่มือการเขียนบทเรียนโปรแกรม. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- รุจิร ภูสาระ. (2545). การพัฒนาหลักสูตร : ตามแนวปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิต.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วิฒณะ บุตรสุวรรณ. (2545). การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง เรื่อง จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัฒนา ภิญญมิตร. (2547). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อาณาจักรสุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัฒนาพร ระเบียบทุกข์. (2543). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545). “พัฒนาการเรียนการสอน,” ในเอกสารประกอบการสอนวิชา 506703 สัมมนาหลักสูตรและการสอนภาษาไทย. 172-173 มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิญญู ทุมมี. (2547). การพัฒนาแผนการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วีระเดช เชื้อนาม. (2545). “เจาะแก่น Child Centered,” วิชาการ. 5(9) : 6 ; กันยายน.
- ศิริวรรณ วรรณสุทธิ. (2545). การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง เรื่อง แรง กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศุภสิริ โสมาเกต. (2544). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนรู้โดยโครงงานกับการเรียนรู้ตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สงบ ลักษณะ. (2533). แนวทางทำแผนการสอน. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2546). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.

- สมพร จารุณี. (2540). การวางแผนการเรียนการสอน สื่อ และกระบวนการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สมยศ นาวิการ. (2525). การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- สุคนธ์ ลินธุพานนท์ และคณะ. (2545). การจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- สุรางค์รัตน์ ตรีเหรา. (2547). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และบทเรียนโปรแกรม เรื่อง ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). การจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ. กรุงเทพฯ : ดวงกมลสมัย.
- เสงี่ยม แสนสุต. (2545). การสร้างบทเรียนโปรแกรมวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไสว คุโณ. (2546). การพัฒนาแผนการสอนโดยใช้หนังสือภาพการ์ตูนประกอบการสอน เรื่อง ความอดทน ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีสัมมาคารวะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. <<http://www.onec.go.th/Act/law2542/law2542.pdf>> 22 มีนาคม 2551.
- หน่วยศึกษานิเทศก์. (2539). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อรพิน จิรวัดนศิริ. (2541). การใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักศึกษาปริญญาโท ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ว.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อาภาภรณ์ อินเสมียน. (2545). การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เรื่อง อริยสัจ 4 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- Brownley, Blanche Smith. (2003). "An Ethnographic Case Study of Classroom Learning Environments in a School once Identified as a High-poverty/High-achieving Urban School," Dissertation Abstracts International. 65(3) : 812-A ; September, 2003.
- Fizgerald, Clifford Thomas. (2003). "Self-directed and Collaborative Online learning : Learning Style and performance" Dissertation Abstracts International. 64(5) : 1612-A : November, 2003.
- Hom, Willard. "Applying customer satisfaction theory to community college planning of student services." Ijournal. 2002. <http://www.ijournal.us/issue_02> September, 2006.
- Hornby, A. S. (1995). Oxford advanced learner's dictionary. 5th ed. New York : Oxford University Press.
- Levy, Suzanne Pawlan. (2003). "Online Distance Learning : A Study of Planning and Implementation in the California Community Colleges," Dissertation Abstracts International. 63(11) : 3830-A ; May, 2003.
- Scherer, Stephen C. (2003). "Reinforcement and Punishment During Programmed Instruction," Dissertation Abstracts International. 64(6) : 1974-A ; December, 2003.
- Smith, Boyd K. (2004). "The Socialization of Knowledge : A System View of knowledge management in large, complex, highly technical, global organizations," Dissertation Abstracts International. 65(2) : 721-A ; August, 2004.
- Wikipedia, the Free Encyclopedia. Satisfaction. 2006. <<http://en.wikipedia.org/wiki/Satisfaction>> September 24, 2006.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1
กลุ่มสาระวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระภิกษุเลี่ยมคูบิคารมารดา เวลาเรียน 1 คาบ

มาตรฐานการเรียนรู้

ส 1.1 เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนามาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

ความคิดรวบยอด

การเลี่ยมคูบิคารมารดาถือว่าเป็นหน้าที่ของบุตรทุกคนที่จะต้องปฏิบัติ เพราะว่าท่านเลี่ยมเรามา เป็นหน้าที่ที่เราจะต้องกตัญญูต่อท่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนอธิบายความหมายของความกตัญญู และสามารถอธิบายและสรุปเรื่องพระภิกษุเลี่ยมคูบิคารมารดาได้

สาระการเรียนรู้

พระภิกษุเลี่ยมคูบิคารมารดา

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

-นำนักเรียนเล่นเกมฝึกสมาธิ โดยการปรบมือ และไม่ปรบมือ เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน

-แจ้งเรื่องและวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ทราบ

2. ขั้นกิจกรรม

1. นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 5-6 คน โดยคละนักเรียนที่เรียนเก่ง ปานกลาง อ่อนและมีความสามารถ จากนั้นครูแนะนำการจับทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนได้ทราบ

2. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง พระภิกษุเลี่ยมคูบิคารมารดา

3. นักเรียนศึกษาเรื่อง พระภิกษุเลี่ยมคูบิคารมารดา จากบทเรียนรูปสำเร็จรูป

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาอภิปรายหน้าชั้นเรียน

3. ขั้นสรุป

-ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและอภิปรายเนื้อหาที่ได้ศึกษา เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัย

-นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้
 1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระภิกษุเลี้ยงดูบิดามารดา
 2. หนังสือเรียนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. แหล่งการเรียนรู้
 1. ห้องสมุด
 2. ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัดและประเมินผล
 1. สังเกตจากพฤติกรรมรายบุคคล
 2. ตรวจจากแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน
2. เครื่องมือวัดและประเมินผล
 1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
 2. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติภายในกลุ่ม
 3. แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน
- 3.เกณฑ์การวัดและประเมินผล
 1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
 2. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานภายในกลุ่ม ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
 3. แบบทดสอบหลังเรียน ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

บันทึกหลังสอน.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
ตัวอย่างบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องพระสุวรรณสาม

บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง

เรื่อง กำเนิดพระสุวรรณสาม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เล่มที่ ๓ เวลา ๒ ชั่วโมง

โดย

พระบัญชา เอ็นมาก

ครูพระสอนศีลธรรม

โรงเรียนวัดขนงพระเหนือ

คำนำ

บทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในหน่วยที่ ๑ ชุดที่ ๓ กำเนิดพระสุวรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ การเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยผู้เรียนศึกษาทีละกรอบโดยเริ่มจาก กรอบที่ ๑ ไปจนถึงกรอบสุดท้ายในแต่ละชุดผู้เรียนไม่ต้องวิตกกังวลว่าจะตอบผิดเพราะถ้าผู้เรียนตอบผิด ผู้เรียนสามารถที่จะเรียนรู้ใหม่อีกครั้งและตรวจคำตอบได้ด้วยตนเองจากการเฉลยที่อยู่ในกรอบถัดไป ซึ่งผู้เรียนต้องไม่ข้ามขั้นตอน และให้ผู้เรียนปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อเป็นการสร้างวินัยในตนเองได้เป็นอย่างดี

บทเรียนสำเร็จรูปชุดนี้จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน สามารถเรียนรู้ได้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายในเรื่อง พระภิกษุเลี่ยมดูบิคารมาดา และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้

พระบัญชา เอ็นมาก

คำแนะนำสำหรับผู้สอน

1. ครูชี้แจงอธิบายวิธีการเรียนรู้จากบทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง พระภิกษุเลียงคูบิดามารดา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๖ ให้นักเรียนเข้าใจพร้อมที่จะเรียนรู้จากบทเรียนสำเร็จรูป
2. ครูแจกบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนทุกคนและให้นักเรียนได้ศึกษาขั้นตอนการใช้บทเรียนสำเร็จรูปจนเข้าใจดีแล้วจึงให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
3. เมื่อนักเรียนจากบทเรียนสำเร็จรูปเรียบร้อยแล้วให้นักเรียนแต่ละคนได้ทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบท้ายบทเรียนด้วย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. อธิบายความเป็นมาของเรื่อง กำเนิดพระสุวรรณสาม ได้ถูกต้อง
2. ตระหนักถึงความสำคัญของการเลียงคูบิดามารดา มีหลักธรรมอย่างไรและดำเนินการกับชีวิตประจำวัน

คำแนะนำในการใช้บทเรียนสำเร็จรูป

๑. นักเรียนศึกษาข้อความหรือบทสนทนาในแต่ละกรอบ
๒. นักเรียนตอบคำถามในแต่ละกรอบ โดยไม่ต้องเปิดดูเฉลยก่อนล่วงหน้า
๓. นักเรียนตรวจคำตอบด้วยตนเองในหน้าถัดไป
๔. นักเรียนตอบผิดให้กลับไปศึกษาในกรอบที่ผ่านม่อีกครั้งหนึ่ง
๕. นักเรียนลองตอบคำถามใหม่อีกครั้ง
๖. นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนจนจบบทเรียน

การศึกษบทเรียนสำเร็จรูปนี้ นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง
และสิ่งสำคัญ คือ ไม่เปิดดูเฉลยก่อนนะครับ

สวัสดีค่ะเพื่อนๆ เรามาเรียน
บทเรียนสำเร็จรูปกันต่อจาก
ตอนที่แล้วนะคะ

ครับผม เรามาเรียน แล้ว
สนุกจังเลยคะเรามาเรียน
บทเรียนสำเร็จรูป กันเลย
นะคะรับเพื่อนๆ

กรอบที่ ๑

พระอินทร์บนสรวงสวรรค์ก็คิดช่วยเหลือคนทั้งสอง จึงให้พระวิษณุกรรมลงมา เนมิตรบรรณศาลา ให้ และพระอินทร์ยังทรงห่วงใยหน้าว่า คนทั้งสองจะต้องเสียดวงตาด้วยผลกระทบเก่าแล้ว ถ้าไม่มีผู้ปรนนิบัติดูแลคนทั้งสองจะอยู่ได้สะดวกสบายอย่างไร ดังนั้นพระอินทร์จึงจำแลงกายไปหาทุกลและปาริกา แนะนำวิธีที่จะให้ทั้งสองมีบุตรได้โดยไม่ต้องยุ่งเกี่ยวกับทางกามารมณ์ "เมื่อถึงวาระที่ภรรยาของท่านมีระดู ท่านจงเอามือของท่านลูบท้องของนาง ๓ ครั้ง แล้วนางก็จะตั้งครรภ์ได้" เมื่อทุกลกระทำตามเช่นนั้น ในไม่ช้าปาริกาก็ตั้งครรภ์ และคลอดบุตรชายผิวพรรณงามดังทอง จึงขนานนามว่า "สุวรรณสาม"

ทำไมทุกลและปาริกาไม่ร่วม
ประเวณีกันเพราะเป็นอะไร ?

กรอบที่ ๒

เฉลย กรอบที่ 1

ดาบส ดาบสินี

“สุวรรณสาม”

ซึ่งเป็นเด็กที่มีจิตใจอ่อนโยนอาทรและ มีความประพฤติดีงามเหมือนบิดามารดา ด้วยความที่มีบุญญาและความเมตตาปราณี ยามบิดามารดาออกไปหาผลไม้ในป่าเด็กชายสุวรรณสามก็จะมีเพื่อนเล่นเป็นพวกกินรี และสัตว์ป่าทั้งหลายที่มาแวดล้อมซัดส่ำมิได้ทำอันตรายใดๆ เมื่อสุวรรณสามเจริญวัยได้ ๑๖ ปีแล้ว ก็ไม่ยอมให้บิดามารดาต้องลำบากออกไปเก็บผลหมากรากไม้ตามลำพัง จึงแอบสะกดรอยตามไปจนล่วงรู้เส้นทางที่จะต้องไปหายังหนแห่งใดบ้าง

กินรี มีลักษณะอย่างไรคะ ?

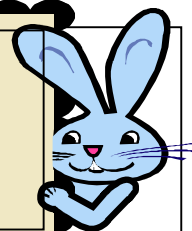
เพื่อนๆ มีนิสัยเหมือนสุวรรณสามหรือเปล่าครับ

กรอบที่ ๓

เฉลยกรอบที่ ๒

ครึ่งคนครึ่งสัตว์

วันหนึ่งขณะที่ทูลและปาริกาเข้าป่าไปหา ผลหมากรากไม้ ก็ประสบพายุลมฝนพัดกระหน่ำจนต้องเข้าไปหลบพายุใต้ร่มไม้เหนือจอมปลวก ซึ่งเป็นที่อยู่ของงูเห่า มีพิษร้าย งูเห่านั้นเมื่อถูกบุกรุกก็โกรธ จึงพ่นพิษงูออกมาใส่ดวงตาของทูล และปาริกาจนดวงตามืด บอดมองอะไรไม่เห็นอันผลกรรมเก่านี้นี้เพราะในชาติปางก่อน ทูลดาบสเป็นแพทย์ที่รักษาตา ปาริกาตาบสเกิดเป็นภรรยาหมอนั้น วันหนึ่งหมอรักษาตาให้เศรษฐีคนหนึ่งหายขาดแล้ว แล้วมิได้ คำรักษา ปาริกาผู้ภรรยาจึงโกรธและให้อายาปายตาให้บอดเสีย ภรรยาจึงบอกกับสามีว่า พึงทำยาขึ้นมาอย่างหนึ่งให้มีฤทธิ์แรงแล้วเอาไปให้เศรษฐีผู้นั้น บอกว่าตา ยังไม่หายสนิท ขอให้เอายานี้ป้ายอีก หมอยาทำตามภรรยาบอก ฝ่ายเศรษฐีเชื่อในสรรพคุณยาของ หมอยาทำตาม ในไม่ช้าตาของเศรษฐีก็บอดสนิทอีกครั้ง บาปนี้จึงติดตามมาสนองในชาตินี้

๑. ผลกรรมที่เล็กให้ผล
ชื่อว่าอย่างไร? ค่ะ

๒. กรรมอะไรที่ให้ผล
ในภพต่อไป ครับ

กรอบที่ ๔

เฉลย กรอบที่ ๓

- 1.โอโหสิกรรม
- 2.อปราปรียเวทนิยกรรม

จากนั้นสุวรรณสามก็ให้บิดามารดาเกาะไม้เท้าเดินกลับ บรรณศาลาอาศรม แล้วสุวรรณสามก็ปฏิบัติบำรุงบิดามารดา อย่างดีเลิศ นำเชือกมาผูกไว้เป็นราวยังที่เดินจงกรม และที่ต่างๆ รอบอาศรมเพื่อให้บิดามารดาเกาะแล้วเดินไปได้สะดวก

การเดินจงกรม คือ การทำ
อย่างไร ?

เพื่อนๆช่วยงานพ่อแม่ยัง
ครับ เอาแบบอย่างสุวรรณ
สามนะครับ

กรอบที่ ๕

เฉลย กรอบที่ ๔
การเดินทางไปเดินมา

ยามเช้าปีศาจกวาดจืดที่นั่งที่นอนให้เรียบร้อยออกไปตักน้ำที่แม่น้ำมีคสัมมตา (มิ-กะ-สัม-มะ-ตา)
จากนั้นจึงออกไปขุดเผือกมันหาผลหมากรากไม้
ยามเย็นก่อไฟต้มน้ำล้างมือและเท้าให้บิดามารดา ตัวเองก็กินผลไม้ ที่เหลือจากบิดามารดาแล้ว มี
ความสุขสงบด้วยกัน ๓ คน เป็นที่ชื่นชมแก่บิดามารดานัก

เก่งจังครับเพื่อนอย่าลืมทำ
ข้อสอบท้ายบทกันต่อนะค่ะ

สุวรรณสามเป็นเด็กขยันจึงนำ
เอาเป็นแบบอย่างจังครับ

สุวรรณสามปฏิบัติตนเป็นคนขยัน
ช่วยงานดูแลพ่อแม่แบบนี้ทาง
พระพุทธศาสนาเขาเรียกชื่อว่าอะไร

กรอบสรุป

กำเนิดพระสุวรรณสาม

เจดีย์ กรอบที่ ๕

กตัญญูกตเวที

การกำเนิดเกิดเป็น “คน” นั้นยากต้องอาศัยศีล ๕ เป็นที่ตั้ง เหมือนทุกลและปาริชาติบวชเป็นดาบส ดาบสินี ไม่เบียดเบียนสัตว์ แต่ด้วยผลกรรมเก่า ต้องได้รับผลของกรรมที่เคยทำเอาไว้ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ใครเคยทำกรรมอันใดไว้ต้องได้รับผลของกรรมนั้นๆ ด้วยบุญบารมีที่ทั้งสองเคยได้ทำบุญสะสมกันมาทำให้พระอินทร์ต้องร้อนคอยช่วยเหลือแนะนำวิธีให้มีผู้สืบทอดโดยไม่ต้องเกี่ยวข้องด้วยการไม่ต้องผิดศีล ได้ลูกชื่อว่า พระสุวรรณสามที่มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ไม่ทำให้พ่อแม่ลำบากใจ และสัตว์ที่อยู่รอบข้างมีความสุข ขอให้เรา รักแม่ นับแต่นี้ ยังจะดี กว่ารักแม่ ยามแก่เฒ่าให้ท่าน ได้ประจักษ์ รักของเรา ดีกว่าเฝ้า ทำบุญให้ เมื่อวายน

พระคุณแม่ทดแทนไม่รู้หมด

แบบทดสอบท้ายบทเรียน

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย X ลงใน
กระดาศคำตอบ

1. เพราะเหตุใดฤๅษีทั้งสองจึงตาบอด

ก. ภู่นลมพิษไล่	ข. พิษของยางไม้
ค. งูกัด	ง. กินผลไม้พิษ
2. วิบากกรรม หมายถึงกรรมเช่นไร

ก. กรรมติดตาม	ข. กรรมใหม่
ค. กรรมตรวน	ง. กรรมเก่า
3. พระมหากษัตริย์แห่งกรุงพาราณสี มีพระนามว่าอย่างไร

ก. พิมพิสาร	ข. ปิลาชราช
ค. ประเสนธิโกสน	ง. อโศกมหาราช
4. พระเจ้าปิลาชราชทรงเชี่ยวชาญในการใช้อาวุธกี่ประการ

ก. 2 ประการ	ข. 3 ประการ
ค. 4 ประการ	ง. 5 ประการ
5. ใครเป็นผู้อ่อนวอนให้ทุกฤๅษีกับปาริภๅษณีนินทร

ก. พระพรหม	ข. พระอินทร์
ค. พระวิศๅกรรม	ง. เทพธิดาสุนทร
6. พระสุวรรณกๅเนิดเกิดขึ้นมาได้โดยการสิงใด

ก. การอธิฐาน	ข. เกิดเอง
ค. อยู่เฉยๆ	ง. ไม่มีข้อถูก
7. คำว่า “ เกิด ” มีความหมายตรงกับข้อใด

ก. จุติ	ข. ทุกคติ
ค. สุขคติ	ง. ปฏิสนธิ
8. คำว่า “ ตาย ” มีความหมายตรงกับข้อใด

ก. สุขคติ	ข. ทุกคติ
ค. จุติ	ง. ปฏิสนธิ

9. พระสุพรรณสามมีอายุได้เท่าไรบิดามารดาจึงตบอด

ก. 15 ปี

ข. 16 ปี

ค. 17 ปี

ง. 18 ปี

10. พระเจ้าปดัยกษราชทรงมอบราชสมบัติให้ปกครองไพร่ฟ้าประชาชนชั่วคราวแก่ใคร

ก. ท่านอมต

ข. พระโอรส

ค. พระธิดา

ง. พระราชินี

เฉลยแบบทดสอบ

1. ก

2. ค

3. ข

4. ง

5. ข

6. ก

7. ง

8. ค

9. ข

10. ง

ภาคผนวก ค

แบบประเมินแผนการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูปคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
ที่มีต่อแผนการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูปค่าเฉลี่ยผลการประเมินคุณภาพ
และความเหมาะสมของแผนการเรียนรู้

แบบประเมินแผนการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป แผนที่.....
 เรื่อง พระสุวรรณสาม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าแผนการเรียนรู้มีความเหมาะสมและตรงตามหลักเกณฑ์หรือไม่
 โดยทำเครื่องหมาย **ü** ลงในช่อง “คะแนนการพิจารณา” ตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

ระดับ 5 ถ้าเห็นว่า เหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 ถ้าเห็นว่า เหมาะสมมาก

ระดับ 3 ถ้าเห็นว่า เหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 ถ้าเห็นว่า เหมาะสมน้อย

ระดับ 1 ถ้าเห็นว่า เหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. สารสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตร					
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหา					
1.3 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย					
2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา					
2.2 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนเข้าใจง่าย					
2.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้อย่างชัดเจน					
2.4 สามารถสอนให้บรรลุพฤติกรรม					
3. เนื้อหา					
3.1 เหมาะสมกับเวลา					
3.2 มีความยากง่ายพอเหมาะ					
3.3 น่าสนใจเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน					
3.4 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
3.5 มีความชัดเจน ไม่สับสนและน่าสนใจ					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
4. กิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม					
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
4.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา					
4.4 กิจกรรมเหมาะสมกับเวลาที่สอน					
4.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม					
5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับเนื้อหา มีคุณภาพ					
5.2 สื่อความหมายได้ชัดเจน					
5.3 สามารถทำขึ้นเองได้					
5.4 สนองจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม					
5.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ					
6. การวัดและประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
6.2 วัดได้ครอบคลุมเนื้อหา					
6.3 ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม					

(ลงชื่อ) ผู้ประเมิน
 (.....)
/...../.....

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแผนการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป
แผนที่ 1 เรื่องพระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. สารสำคัญ						
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ในหลักสูตร	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง						
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้ อย่างชัดเจน	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
2.4 สามารถสอนให้บรรลุพฤติกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3. เนื้อหา						
3.1 เหมาะสมกับเวลา	5	5	4	4.67	0.47	มากที่สุด
3.2 มีความยากง่ายพอเหมาะ	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3 น่าสนใจเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
3.4 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.5 มีความชัดเจน ไม่สับสนและ น่าสนใจ	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4. กิจกรรมการเรียนรู้						
4.1 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
4.4 กิจกรรมเหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	5	4	4.67	0.47	มากที่สุด
4.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้						
5.1 สอดคล้องกับเนื้อหา มีคุณภาพ						
5.2 สื่อความหมายได้ชัดเจน	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.3 สามารถทำขึ้นเองได้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.4 สนองจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
6. การวัดและประเมินผล	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
6.2 วัดได้ครอบคลุมเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
6.3 ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	5	5	4	4.67	0.47	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	5.00	4.84	4.88	4.91	0.13	มากที่สุด

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแผนการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป
แผนที่ 2 เรื่องพระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. สารสำคัญ						
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ในหลักสูตร	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง						
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้ อย่างชัดเจน	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
2.4 สามารถสอนให้บรรลุพฤติกรรม	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
3. เนื้อหา						
3.1 เหมาะสมกับเวลา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2 มีความยากง่ายพอเหมาะ	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3 น่าสนใจเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.4 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
3.5 มีความชัดเจน ไม่สับสนและ น่าสนใจ	4	5	5	4.67	0.47	มากที่สุด
4. กิจกรรมการเรียนรู้						
4.1 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา	5	5	4	4.67	0.47	มากที่สุด
4.4 กิจกรรมเหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
4.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้						
5.1 สอดคล้องกับเนื้อหา มีคุณภาพ	4	5	5	4.67	0.47	มากที่สุด
5.2 สื่อความหมายได้ชัดเจน	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.3 สามารถทำขึ้นเองได้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.4 สนองจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	5	5	4	4.67	0.47	มากที่สุด
6. การวัดและประเมินผล						
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
6.2 วัดได้ครอบคลุมเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
6.3 ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.92	4.76	4.92	4.87	0.19	มากที่สุด

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแผนการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป
แผนที่ 3 เรื่องพระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. สารสำคัญ						
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ในหลักสูตร	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	4	5	5	4.67	0.47	มากที่สุด
1.3 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง						
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้ อย่างชัดเจน	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.4 สามารถสอนให้บรรลุพฤติกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3. เนื้อหา						
3.1 เหมาะสมกับเวลา	4	5	4	4.67	0.47	มากที่สุด
3.2 มีความยากง่ายพอเหมาะ	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3 น่าสนใจเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน	5	5	4	4.67	0.47	มากที่สุด
3.4 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	4	4.67	0.47	มากที่สุด
3.5 มีความชัดเจน ไม่สับสนและ น่าสนใจ	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4. กิจกรรมการเรียนรู้						
4.1 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	4	4.67	0.47	มากที่สุด
4.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.4 กิจกรรมเหมาะสมกับเวลาที่สอน	4	5	5	4.67	0.47	มากที่สุด
4.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้						
5.1 สอดคล้องกับเนื้อหา มีคุณภาพ	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.2 สื่อความหมายได้ชัดเจน	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.3 สามารถทำขึ้นเองได้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.4 สนองจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	4	5	5	4.67	0.47	มากที่สุด
6. การวัดและประเมินผล						
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
6.2 วัดได้ครอบคลุมเนื้อหา	4	5	5	4.67	0.47	มากที่สุด
6.3 ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.80	5.00	4.88	4.89	0.15	มากที่สุด

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแผนการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป
แผนที่ 4 เรื่องพระสุวรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. สารสำคัญ						
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ในหลักสูตร	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง						
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	4	5	5	4.67	0.47	มากที่สุด
2.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้ อย่างชัดเจน	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
2.4 สามารถสอนให้บรรลุพฤติกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3. เนื้อหา						
3.1 เหมาะสมกับเวลา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2 มีความยากง่ายพอเหมาะ	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3 น่าสนใจเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
3.4 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.5 มีความชัดเจน ไม่สับสนและ น่าสนใจ	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4. กิจกรรมการเรียนรู้						
4.1 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.4 กิจกรรมเหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
4.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้						
5.1 สอดคล้องกับเนื้อหา มีคุณภาพ	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.2 สื่อความหมายได้ชัดเจน	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.3 สามารถทำขึ้นเองได้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.4 สนองจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	4	5	5	4.67	0.47	มากที่สุด
5.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
6. การวัดและประเมินผล						
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
6.2 วัดได้ครอบคลุมเนื้อหา	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
6.3 ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	4	5	5	4.67	0.47	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.88	4.76	5.00	4.88	0.17	มากที่สุด

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแผนการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป
แผนที่ 5 เรื่องพระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. สารสำคัญ						
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ในหลักสูตร	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง						
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
2.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้ อย่างชัดเจน	5	5	4	4.67	0.47	มากที่สุด
2.4 สามารถสอนให้บรรลุพฤติกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3. เนื้อหา						
3.1 เหมาะสมกับเวลา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2 มีความยากง่ายพอเหมาะ	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3 น่าสนใจเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน	5	5	4	4.67	0.47	มากที่สุด
3.4 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
3.5 มีความชัดเจน ไม่สับสนและ น่าสนใจ	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4. กิจกรรมการเรียนรู้						
4.1 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
4.4 กิจกรรมเหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	5	4	4.67	0.47	มากที่สุด
4.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้						
5.1 สอดคล้องกับเนื้อหา มีคุณภาพ	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.2 สื่อความหมายได้ชัดเจน	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.3 สามารถทำขึ้นเองได้	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
5.4 สนองจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	5	5	4	4.67	0.47	มากที่สุด
6. การวัดและประเมินผล						
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
6.2 วัดได้ครอบคลุมเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
6.3 ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	5	5	4	4.67	0.47	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	500	4.80	4.80	4.87	0.19	มากที่สุด

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแผนการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป
แผนที่ 6 เรื่องพระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. สารสำคัญ						
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ในหลักสูตร	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง						
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	4	5	5	4.67	0.47	มากที่สุด
2.2 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	4	5	5	4.67	0.47	มากที่สุด
2.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้ อย่างชัดเจน	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
2.4 สามารถสอนให้บรรลุพฤติกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3. เนื้อหา						
3.1 เหมาะสมกับเวลา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2 มีความยากง่ายพอเหมาะ	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3 น่าสนใจเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.4 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.5 มีความชัดเจน ไม่สับสนและ น่าสนใจ	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
4. กิจกรรมการเรียนรู้						
4.1 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.4 กิจกรรมเหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
4.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้						
5.1 สอดคล้องกับเนื้อหา มีคุณภาพ	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.2 สื่อความหมายได้ชัดเจน	4	5	5	4.67	0.47	มากที่สุด
5.3 สามารถทำขึ้นเองได้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.4 สนองจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	4	5	5	4.67	0.47	มากที่สุด
6. การวัดและประเมินผล						
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	5	4.67	0.47	มากที่สุด
6.2 วัดได้ครอบคลุมเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
6.3 ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.80	4.84	5.00	4.88	0.17	มากที่สุด

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแผนการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป
แผนที่ 7 เรื่องพระสุพรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. สารสำคัญ						
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ในหลักสูตร	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
1.3 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง						
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
2.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้ อย่างชัดเจน	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.4 สามารถสอนให้บรรลุพฤติกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3. เนื้อหา						
3.1 เหมาะสมกับเวลา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2 มีความยากง่ายพอเหมาะ	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3 น่าสนใจเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.4 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
3.5 มีความชัดเจน ไม่สับสนและ น่าสนใจ	5	4	5	4.67	0.47	มากที่สุด
4. กิจกรรมการเรียนรู้						
4.1 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.4 กิจกรรมเหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้						
5.1 สอดคล้องกับเนื้อหา มีคุณภาพ	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.2 สื่อความหมายได้ชัดเจน	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.3 สามารถทำขึ้นเองได้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.4 สนองจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	4	5	5	4.67	0.47	มากที่สุด
6. การวัดและประเมินผล						
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
6.2 วัดได้ครอบคลุมเนื้อหา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
6.3 ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	4	5	5	4.67	0.47	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.92	4.84	5.00	4.92	0.11	มากที่สุด

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยผลการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของแผนการเรียนรู้

แผนการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
แผนการเรียนรู้ที่ 1	4.91	มากที่สุด
แผนการเรียนรู้ที่ 2	4.87	มากที่สุด
แผนการเรียนรู้ที่ 3	4.89	มากที่สุด
แผนการเรียนรู้ที่ 4	4.88	มากที่สุด
แผนการเรียนรู้ที่ 5	4.87	มากที่สุด
แผนการเรียนรู้ที่ 6	4.88	มากที่สุด
แผนการเรียนรู้ที่ 7	4.92	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.89	มากที่สุด

ภาคผนวก ง

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่าอำนาจจำแนก (B)
และค่าความเชื่อมั่น (r_{cc}) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
ของข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลประเมินผล ก่อนเรียน และหลังเรียน กลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่อง พระสุวรรณสาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 ข้อ เวลา 60 นาที

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย X ลงใน
กระดาษคำตอบ

1. บุคคลใดต่อไปนี้เป็นบุคคลที่มีความกตัญญูรู้คุณบิดามารดา
 - ก. แพร เป็นคนมีความเมตตาต่อสัตว์
 - ข. แวว เป็นคนมีความสุขเพราะมีเงินทอง
 - ค. แดง เป็นคนที่คอยดูข้าวปลาอาหารพ่อแม่ทุกวัน
 - ง. แदन เป็นคนที่คอยเลี้ยงดูบิดามารดาและคอยเป็นพาละทุกอย่างในบ้าน
2. คำว่า “สาธุ” หมายความว่าอะไร
 - ก. งาม
 - ข. สวย
 - ค. ดีแล้ว
 - ง. ดินะ
3. พระพุทธเจ้าทรงตรัสดำริเรื่องอะไรกับภิกษุรูปนั้น
 - ก. กตัญญู
 - ข. ปัญญา
 - ค. สมာธิ
 - ง. ศีล
4. คำว่า “สาธุ สาธุ สาธุ” พระพุทธเจ้าทรงสาธุให้กับใคร
 - ก. เหล่าภิกษุ
 - ข. ภิกษุบุตรเศรษฐี
 - ค. ญาติโยม
 - ง. พระองค์เอง
5. จากเรื่องราวที่นักเรียนได้เรียนมาทั้งหมดนี้ ได้กล่าวถึงเรื่องอะไร
 - ก. ความดีของภิกษุ
 - ข. การปฏิบัติธรรม
 - ค. การวิปัสสนา
 - ง. ภิกษุเลี้ยงดูบิดามารดา
6. สองฟางฝั่งของแม่น้ำสายนี้ ได้เป็นที่ตั้งของหมู่บ้านนายพราน 2 หมู่บ้าน หมู่บ้านทั้งสองฝั่งของ
พรานมีอยู่ที่หลังคาเรือน
 - ก. 100 หลังคาเรือน
 - ข. 300 หลังคาเรือน
 - ค. 500 หลังคาเรือน
 - ง. 700 หลังคาเรือน
7. หมู่บ้านนายพราน 2 ฝั่งของแม่น้ำนี้ดำรงชีพด้วยสิ่งใด
 - ก. การล่าสัตว์
 - ข. การปลูกผัก
 - ค. เก็บของป่า
 - ง. การจับปลา

8. “ ทูลลุมาร (ทุ- ลู- ละ- ลู-มาร)” มีความหมายตรงกับข้อใด
 - ก. ผู้มีความงามดุจพระอาทิตย์ ข. ผู้มีผิวพรรณงามดุจทองคำ
 - ค. ผู้มีความงามดุจพระจันทร์ ง. ผู้มีผิวพรรณสวยงาม
9. “ ปาริกกุมาริ (ปา-ริ-กา)” มีความหมายตรงกับข้อใด
 - ก. ผู้มีความงามดุจพระจันทร์ ข. ผู้มีความงามดุจพระอาทิตย์
 - ค. ผู้มีผิวพรรณสวยงาม ง. ผู้มีผิวพรรณละเอียดอ่อน
10. ทูลลุมาร กับ ปาริกกุมาริ ได้แต่งงานกันอายุกี่ปี
 - ก. 16 ปี ข. 17 ปี
 - ค. 18 ปี ง. 19 ปี
11. วิบากกรรม หมายถึงกรรมเช่นไร
 - ก. กรรมติดตาม ข. กรรมใหม่
 - ค. กรรมตรึงตรอน ง. กรรมเก่า
12. พระมหากษัตริย์แห่งกรุงพาราณสี มีพระนามว่าอย่างไร
 - ก. พิมพิสาร ข. ปิณฑกษราช
 - ค. ประเสนธิโกสน ง. อโศกมหาราช
13. ใครเป็นผู้อ่อนวอนให้ทูลลุมารกับปาริกามณีมีบุตร
 - ก. พระพรหม ข. พระอินทร์
 - ค. พระวิศณุกรรม ง. เทพธิดาสุนทรี
14. พระสุวรรณก้านเกิดเกิดขึ้นมาได้โดยการสิ่งใด
 - ก. การอธิฐาน ข. เกิดเอง
 - ค. อยู่เฉยๆ ง. ไม่มีข้อถูก
15. พระสุวรรณสามมีอายุได้เท่าไรบิดามารดาจึงตบอด
 - ก. 15 ปี ข. 16 ปี
 - ค. 17 ปี ง. 18 ปี
16. อานิสงส์เมตตาประการที่หนึ่งว่าด้วยเครื่องอะไร
 - ก. นอนสบาย ข. นอนก็เป็นสุข
 - ค. ตื่นก็สบาย ง. ตื่นก็เป็นสุข
17. เพราะเหตุใดอานิสงส์ของเมตตาจึงไม่ยังให้สุวรรณสามปลอดภัยจากการถูกยิง
 - ก. เพราะไม่มีเมตตา ข. เพราะเชื่อว่าไม่มีใคร
 - ค. เพราะความเชื่อ ง. เพราะขณะนั้นไม่ได้กำหนดจิต

18. เนื้อของเราก็กินไม่ได้ หนัของเราก็ก็นมีประโยชน์ แล้วเหตุใดถึงได้ยังเร ้อความนี้มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. กล่าวถึงการถูกยิง ข. กล่าวถึงผู้ที่ยิง
ค. กล่าวถึงความเสียใจ ง. กล่าวถึงความน้อยใจ

19. เพราะเหตุใดพระเจ้าปิลัยกษราชจึงได้ทรงยิงพระสุวรรณสาม

- ก. เพราะคิดว่าเป็นเทพ ข. เพราะคิดว่าเป็นนาค
ค. เพราะคิดว่าไม่ใช่มนุษย์ ง. เพราะไม่มีข้อใดถูก

20. ปิลัยกษราชทรงนำเอามวลบุพผาดินนาพรหม มาบูชาสรีระของพระโพธิสัตว์ ประพรมด้วยน้ำ ทรงกระทำประทักษิณสามรอบ การกระทำเช่นนี้มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. บูชาคุณธรรม ข. ประเพณี
ค. บูชาเทพ ง. พิธีกรรม

21. ท่านฤ๓ทั้งสองทำอย่างไรถึงรู้ว่าผู้ที่ยังอาศรมของท่านนั้นไม่ใช่บุตรของตน

- ก. ฟังจากการเดิน ข. ฟังจากการพูด
ค. เสียงเดินเบา ง. เสียงพูดหนัก

22. เพราะเหตุใดพระเจ้าปิลัยกษราชจึงไม่สามารถปกปิดเรื่องที่พระองค์ทรงฆ่าสุวรรณสาม แก่ท่านฤ๓ทั้งสองได้

- ก. เพราะฤ๓ทั้งสองใจดี ข. เพราะพระราชกั้วคิด
ค. เพราะรู้ว่าไม่ใช่สามะ ง. เพราะทำทั้งสองพูดเพา

23. พระเจ้าปิลัยกษราชมีความเชี่ยวชาญในด้านใด

- ก. การพูด ข. การยิงธนู
ค. การฟัง ง. การยิงปืน

24. คำว่า “สามะ” มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. สุวรรณสาม ข. ฤ๓
ค. ปิลัยกษ ง. เทพบุตร

25. คำว่า “ดวงใจของพ่อแม่” หมายถึงสิ่งใด

- ก. ดวงตา ข. หัวใจ
ค. บุตรธิดา ง. เงิน – ทอง

26. ธรรมที่ทรงสอนกับพระเจ้าปิลัยกษราชคือธรรมอะไร

- ก. ธรรมอันธรรมให้งาม ข. ทศพิธราชธรรม
ค. ธรรมนำทางชีวิต ง. ทศพลหิมพาน

27. อานิสงส์ของเมตตาที่มีกี่ประการ

- ก. 9 ประการ ข. 10 ประการ
ค. 11 ประการ ง. 12 ประการ

28. อานิสงส์ของเมตตาข้อที่หนึ่งว่าด้วยเรื่องอะไร

- ก. การนอนก็เป็นสุข ข. การตื่นก็เป็นสุข
ค. มีผิวหนังผ่องใส ง. ไม่ฝันร้าย

29. “ไม่กลัว ไม่กรน หลับอย่างสนิทเหมือนเข้าสมาบัติ มีลักษณะท่าทางเรียบร้อย น่ารักน่าเลื่อมใส”

ความหมายดังกล่าวนี้หมายถึงข้อใด

- ก. ไม่ฝันร้าย ข. ตื่นเป็นสุข
ค. นอนเป็นสุข ง. ผิวหนังผ่องใส

30. พระสุวรรณสามชาดก ในชาตินี้ท่านทรงบำเพ็ญบารมีอะไร

- ก. ขันติบารมี ข. วิริยะบารมี
ค. ปัญญาบารมี ง. เมตตาบารมี

เฉลยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.ง	2.ค	3.ก	4.ข	5.ง
6.ค	7.ก	8.ข	9.ง	10.ก
11.ค	12.ข	13.ข	14.ก	15.ข
16.ข	17.ง	18.ข	19.ค	20.ก
21.ก	22.ค	23.ข	24.ก	25.ค
26.ข	27.ค	28.ก	29.ค	30.ง

ตาราง 18 ค่าอำนาจจำแนก (B) และค่าความเชื่อมั่น (r_{cc}) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (B)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (B)
1	0.32	16	0.32
2	0.69	17	0.35
3	0.35	18	0.22
4	0.76	19	0.32
5	0.59	20	0.29
6	0.25	21	0.35
7	0.59	22	0.28
8	0.49	23	0.43
9	0.50	24	0.21
10	0.21	25	0.36
11	0.25	26	0.39
12	0.29	27	0.42
13	0.42	28	0.29
14	0.26	29	0.21
15	0.28	30	0.43
ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (r_{cc}) เท่ากับ 0.78			

ตาราง 19 ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (IOC) ที่เข้าเกณฑ์

ข้อที่	ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	ข้อที่	ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
1	1.00	16	1.00
2	0.67	17	1.00
3	1.00	18	1.00
4	1.00	19	0.67
5	0.67	20	1.00
6	1.00	21	1.00
7	1.00	22	1.00
8	1.00	23	1.00
9	1.00	24	0.67
10	0.67	25	1.00
11	1.00	26	1.00
12	1.00	27	1.00
13	1.00	28	1.00
14	0.67	29	1.00
15	1.00	30	1.00

ภาคผนวก จ

แบบวัดความพึงพอใจ และคุณภาพของแบบวัดความพึงพอใจ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IC)
ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy}) และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (a)

แบบวัดความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพระสุวรรณสามชาดก ด้วยหนังสือนิทานชาดก
ประกอบรูปภาพ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ สร้างขึ้นเพื่อถามความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ในเรื่องพระสุวรรณสามชาดก ด้วยหนังสือนิทานชาดกประกอบรูปภาพ โดยแบ่งคำถามเป็น 4 ด้าน คือ
 - 1.1 ด้านเนื้อหา
 - 1.2 ด้านการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้
 - 1.3 ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้
 - 1.4 ด้านการวัดและการประเมินผล
2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 20 ข้อ ใช้เวลา 25 นาที
3. ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อให้ละเอียดและพิจารณาอย่างรอบคอบ แล้วเลือกตอบข้อที่ตรงกับความรู้สึกจริงๆ ของนักเรียนการตอบแบบสอบถามไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด เพราะแต่ละคนย่อมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน การตอบคำถามแต่ละข้อไม่มีผลคะแนนของนักเรียน
4. วิธีตอบแบบสอบถาม ให้นักเรียนอ่านข้อความ แล้วพิจารณาว่ามีความรู้สึกตรงกับคำตอบใดก็ให้ทำเครื่องหมาย **ü** ลงในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจในช่องนั้น
 - 5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
 - 3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
 - 2 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ระดับน้อย
 - 1 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ระดับน้อยที่สุด
5. ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบในแต่ละข้อใหม่ให้ยางลบ ลบเครื่องหมาย(**ü**) ออกให้สะอาด หรือขีดทับเครื่องหมาย # ให้ชัดเจน

ตัวอย่างการตอบแบบวัดความพึงพอใจ

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เรื่องพระสุวรรณสามชาดกเป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าชอบมาก.....		ü	#		
2.....					

คำอธิบาย

จากตัวอย่างข้อ 1 นักเรียนเลือกกาเครื่องหมาย **ü** ในช่องระดับความพึงพอใจมาก แสดงว่านักเรียนอ่านข้อความแล้ว มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ในเรื่องพระสุวรรณสามชาดกด้วยหนังสือนิทานชาดกประกอบรูปภาพ อยู่ในระดับมาก

แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ เรื่องพระสุวรรณสามชาดกด้วยหนังสือนิทาน
ชาดกประกอบรูปภาพ เรื่องพระสุวรรณสามชาดก รายวิชา พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย (ü) ลงในช่องว่างตามความคิดเห็น และความเข้าใจต่อการ
เรียนการสอน ในเรื่องพระสุวรรณสามชาดก

เกณฑ์การประเมิน

5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

ตารางแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้

รายการประเมิน		ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านเนื้อหา						
1	เรื่องพระสุวรรณสามชาดกเป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าชอบ					
2	เรื่องพระสุวรรณสามชาดกมีเนื้อหาที่น่าสนใจมาก					
3	เรียนแล้วมีความรู้สึกชอบเนื้อหาที่ครูสอนมาก					
4	เรื่องพระสุวรรณสามชาดกมีคติธรรมที่น่าสนใจมาก					
5	ความรู้ที่ได้จากชาดกนี้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
ด้านการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้						
6	ชอบที่จะวางแผนในการทำงานร่วมกับเพื่อนๆ					
7	รู้สึกสนุกสนานเมื่อได้เรียนและช่วยกันทำงานที่ได้รับมอบหมาย					
8	ชอบมากเมื่อได้ช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม ในการทำงาน					
9	ยินดีที่จะรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อนๆ และครู					
10	ชอบฟังเวลาเพื่อนๆ นำเสนอผลงานที่ทำร่วมกัน					
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้						
11	หนังสือนิทานชาดกมีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้					
12	หนังสือนิทานชาดกและสื่อประกอบการบรรยายตรงกับเรื่อง					
13	หนังสือนิทานชาดกเรื่องพระสุวรรณสามอ่านแล้วเข้าใจง่าย					
14	หนังสือนิทานชาดกนี้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน					
15	เรียนแล้วมีความรู้สึกสนุกสนานกับรูปภาพในหนังสือเรียน					

รายการประเมิน		ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการวัดผลและประเมินผล						
16	ได้ทราบผลคะแนนของตนที่ได้ทำงาน					
17	มีความพึงพอใจกับผลคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบ					
18	ชอบเวลาที่ครูถามหลังการเรียนในแต่ละครั้ง					
19	ครูจะชมทุกครั้งที่ทุกคนตั้งใจทำกิจกรรมร่วมกัน					
20	ชอบเวลาเพื่อนแสดงความคิดเห็นกับเสนอผลงานของกลุ่ม					

ตาราง 20 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IC) ของแบบวัดความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			ค่า IC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
ด้านเนื้อหา				
1. เรื่องพระสุพรรณสามชาดกเป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าชอบ	+1	+1	+1	1.00
2. เรื่องพระสุพรรณสามชาดกมีเนื้อหาที่น่าสนใจมาก	+1	+1	0	0.67
3. เรียนแล้วมีความรู้สึกรู้ชอบเนื้อหาที่ครูสอนมาก	+1	+1	+1	1.00
4. เรื่องพระสุพรรณสามชาดกมีคตินิยมที่น่าสนใจมาก	+1	+1	+1	1.00
5. ความรู้ที่ได้จากชาดกนี้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้				
ด้านการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
6. ชอบที่จะวางแผนในการทำงานร่วมกับเพื่อนๆ				
7. รู้สึกสนุกสนานเมื่อได้เรียนและช่วยกันทำงานที่ได้รับมอบหมาย	+1	+1	+1	1.00
8. ชอบมากเมื่อได้ช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม ในการทำงาน	+1	+1	+1	1.00
9. ยินดีที่จะรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อนๆ และครู	+1	+1	+1	1.00
10. ชอบฟังเวลาเพื่อนๆ นำเสนอผลงานที่ทำร่วมกัน	+1	+1	+1	1.00
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
11. หนังสือนิทานชาดกมีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ				
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้				
11. หนังสือนิทานชาดกมีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
12. หนังสือนิทานชาดกและสื่อประกอบการบรรยายตรงกับเรื่อง	+1	+1	+1	1.00
13. หนังสือนิทานชาดกเรื่องพระสุพรรณสามอ่านแล้วเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	1.00
14. หนังสือนิทานชาดกนี้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00
15. เรียนแล้วมีความรู้สึกรู้สนุกสนานกับรูปภาพในหนังสือเรียน	+1	+1	+1	1.00

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			ค่า IC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
ด้านการวัดผลและประเมินผล				
16. ได้ทราบผลคะแนนของตนที่ได้ทำงาน	+1	+1	+1	1.00
17. มีความพึงพอใจกับผลคะแนนที่ได้จากการทำ แบบทดสอบ				
18. ชอบเวลาที่ครูถามหลังการเรียนในแต่ละครั้ง	+1	+1	+1	1.00
19. ครูจะชมทุกครั้งที่ทุกคนตั้งใจทำกิจกรรมร่วมกัน	+1	+1	+1	1.00
20. ชอบเวลาเพื่อนแสดงความคิดเห็นกับเสนอผลงานของกลุ่ม	+1	+1	+1	1.00
	+1	+1	+1	1.00

ตาราง 21 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
1	0.45
2	0.59
3	0.58
4	0.56
5	0.49
6	0.51
7	0.59
8	0.58
9	0.47
10	0.69
11	0.55
12	0.44
13	0.67
14	0.53
15	0.80
16	0.54
17	0.60
18	0.53
19	0.45
20	0.61

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) = 0.75

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ ฉบับนี้สำเร็จลงไปด้วยความกรุณา และความช่วยเหลือ เป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ้มอารีย์ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ อาจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน ประธานกรรมการสอบและ รองศาสตราจารย์พนม ลิ้มอารีย์ กรรมการสอบ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือ ตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ผู้ศึกษาค้นคว้า ขอเจริญพรคุณเป็นอย่างสูง

ขอเจริญพรขอบคุณ อาจารย์ปิยะ อำไพพันธ์ ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียน บ้านปากช่อง (คุรุสามัคคี 1) ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา อาจารย์สุภพงษ์ วงศ์สมบัติกุล โรงเรียนปากช่องพิทยา ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา อาจารย์ณริศ สันติวงศ์ โรงเรียนปากช่องพิทยา ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็น ประโยชน์ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ขอขอบพระคุณ นายทวี ศรีโททุม ผู้อำนวยการโรงเรียนคำบงพิทยาคม คณะครู นักเรียน ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ ครั้งนี้ และ คุณแม่ประภัส ภูจอมดาว พี่ๆ เพื่อนๆ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน รุ่น พ.16 ทุกคนที่คอยให้กำลังใจและสนับสนุนด้านการศึกษาแก่ผู้ศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์จากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอขอบ เป็นเครื่องบูชาพระคุณบุญพาวีที่ได้เลี้ยงดูอบรมสั่งสอน ให้ความรักแก่ผู้ศึกษาค้นคว้าและบูรพาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้ศึกษาค้นคว้าและผู้มีพระคุณทุกท่าน

บัญชา เอ็นมาก

